

# **RAPORT Z WIZYTACJI**

## **(ocena programowa)**

dokonanej w dniach 9-10 lutego 2013 r. na kierunku „pedagogika” prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na Wydziale Humanistycznym Koszalińskiej Wyższej Szkoły Humanistycznej w Koszalinie.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Amadeusz Krause - członek PKA

członkowie:

dr hab. Barbara Kromolicka – ekspert PKA,

dr hab. Grzegorz Szumski – ekspert PKA,

Artur Gawryszewski – ekspert formalno-prawny,

Andrzej Burgs – przedstawiciel PSRP.

### **Krótką informacją o wizytacji**

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na kierunku „pedagogika” prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia na Wydziale Humanistycznym Koszalińskiej Wyższej Szkoły Humanistycznej w Koszalinie.

Wizytacja została przeprowadzona z inicjatywy PKA.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku oraz analizie prac dyplomowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

### **Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji**

**Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji** uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

#### **1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę<sup>1</sup>.**

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki,

Koszalińska Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych w Koszalinie została utworzona na mocy decyzji nr DSW-3-WB-4001-192/05 Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31

---

<sup>1</sup> Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

maja 2005r. Ponadto powyższą decyzją, Uczelnia uzyskała uprawnienia do prowadzenia kształcenia na kierunku „pedagogika” na poziomie studiów pierwszego stopnia. Decyzją nr MNiSW-DNS-WUN-6022-2768-6/KT/10 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 7 kwietnia 2010 r. uzyskano uprawnienia do prowadzenia kształcenia na poziomie studiów drugiego stopnia.

W roku 2011 Uczelnia przyjęła dokument „Strategia i misja rozwoju KWSNH”. Dokument ten zawiera następujące dokumenty:

1. Misja Uczelni
2. Cele w zakresie badań i edukacji
3. Rozwój i modernizacja Uczelni
4. Współpraca Uczelni z otoczeniem zewnętrznym i środowiskiem lokalnym.
5. Strategię Wydziału Humanistycznego KWSNH
6. Wyniki analiz SWOT dla KWSNH
7. Wybrane wskaźniki rozwoju Uczelni.

Misją wpisaną w strategię rozwoju KWSNH jest przygotowanie do pracy i życia przyszłych elit społecznych, kształcenie wysoko wykwalifikowanych specjalistów, przygotowanie absolwentów do pracy zawodowej w regionie, udostępnienie edukacji wyższej młodzieży ze środowiska lokalnego Koszalina, szerzenie wartości kulturowych i humanistycznych. Koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika w Koszalińskiej Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych opiera się na głównych założeniach strategicznych Wydziału z uwzględnieniem celów szczegółowych zawartych we wzorcowych efektach kształcenia oraz na doświadczeniach dydaktycznych i naukowych nauczycieli akademickich (na podstawie dokumentu: Strategia rozwoju i Misja KWSNH WH z roku 2011)

Według dokumentów Jednostki, w tym raportu samooceny do szczególnych zadań edukacyjno – naukowych i celów strategicznych Uczelni na kierunku pedagogika, należą:

- ujmowanie aktualnych problemów wychowania i kształcenia w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia
- przyjęcie i realizacja emancypacyjnego modelu edukacji i podmiotowej relacji edukacyjnej, tworzonych w oparciu o podmiotowe relacje między uczestnikami procesów edukacyjnych.

Celem pracy dydaktycznej pracowników jednostki jest absolwent, który dysponuje rzetelnym przygotowaniem teoretycznym o charakterze interdyscyplinarnym zorientowanym na konkretną specjalność pedagogiczną. Posiada on umiejętności prowadzenia badań, dostrzegania oraz samodzielnego rozwiązywania problemów teoretycznych i praktycznych z zakresu wybranej specjalności. Jest przygotowany do działalności prospołecznej, samodoskonalenia oraz podjęcia studiów trzeciego stopnia.

Zadaniem Uczelni jest przygotowanie studenta do aktywności w różnych obszarach działań edukacyjnych, do planowania indywidualnej praktyki pedagogicznej oraz podejmowania roli kierowniczej w placówkach oświatowych, oraz do pracy w: placówkach opiekuńczo-wychowawczych, oświatowych, animacji kulturalnej i pomocy społecznej, poradniach specjalistycznych, instytucjach profilaktyki społecznej, instytucjach związanych z obronnością kraju i szkoleniem żołnierzy zawodowych i wymiaru sprawiedliwości.

Uczelnia zakłada wykształcenie u studentów postawy humanistycznej, otwartości na dialog i wrażliwość na potrzeby drugiego człowieka.

Ocena kierunku pedagogika pozwala stwierdzić, że wpisuje się on w strategiczne zadania Uczelni oraz w jej deklarowaną misję.

W ramach ocenianego kierunku wątpliwości budzi jednak specjalność „Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne”. Bezpieczeństwo publiczne jest specjalnością kierunku Bezpieczeństwo Narodowe lub Bezpieczeństwo Wewnętrzne i związane jest z efektami tych

kierunków. Nie istnieje natomiast powiązanie efektów kształcenia kierunku pedagogika i specjalności bezpieczeństwo publiczne. W ocenie jest to błędne założenie w koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku.

- 2) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi jest na uczelni dokumentowana. W większości są to jednak umowy podpisane w celu odbywania praktyk (jest ich około 40). W umowach z placówkami, w których odbywają się praktyki, uwzględniono konsultacje programowe dotyczące praktyk. Ponadto istnieją umowy dotyczące ściśle konsultacji programowych. Przykładem pismo z dnia 04.03.2012 Dyrektora PCPR w Koszalinie na temat niezbędnych kwalifikacji dla pracowników pracy socjalnej i pedagogiki; pismo komendanta Centrum Szkolenia Sił Powietrznych na temat wprowadzenia przedmiotu na temat bezpieczeństwa narodowego; pismo Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej na temat kompetencji kandydatów do pracy w służbie więziennej; pismo Powiatowej Stacji Sanitarno-epidemiologicznej na temat wymogów programowych pedagogiki zdrowia; pismo wójta Gminy Manowa w sprawie wprowadzenia przedmiotu kształtowania bezpieczeństwa w powiatach. Pisma deklarujące współpracę programową z instytucjami zewnętrznymi są adekwatne do prowadzonych specjalności. Pomimo, że ten rodzaj i poziom współpracy można uznać za zadowalający to w jej ramach wskazane byłyby spotkania programowe z możliwością odbywania dyskusji.

W ramach współpracy z interesariuszami wewnętrznymi istnieją pisma samorządu w sprawie studenckich konsultacji programowych. Przykładem pismo z dnia 12 marca 2012 r. do Rektora KWSNH. Istnieje również potwierdzenie konsultacji programowych z pracownikami Uczelni. Przykładem pismo do Komisji Jakości Kształcenia z dnia 10 czerwca 2010 roku.

### **Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego<sup>2</sup> znacząco**

#### **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych**

1) Koncepcja kształcenia dla kierunku Pedagogika dobrze wpisuje się misję i strategię Uczelni. Wątpliwości budzą jednak założenia koncepcyjne związane ze specjalnością „Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne”. Ta specjalność nie jest związana efektami kształcenia z kierunkiem pedagogika i powinna być realizowana na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe lub Bezpieczeństwo Publiczne

2) Uczelnia prowadzi i dokumentuje współpracę z interesariuszami. Odbywa się ona głównie na podstawie wzajemnej korespondencji. Wskazano by intensyfikacja spotkań z interesariuszami na których prowadzono by konsultacje programowe prowadzonych i proponowanych specjalności.

### **2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie**

---

<sup>2</sup> według

przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie;

Uczelnia prowadzi studia na kierunku pedagogika na pierwszym i drugim stopniu kształcenia. Na obu stopniach wybrano profil ogólnoakademicki. W obu wypadkach przyjęto wzorcowe efekty kształcenia określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz. U. Nr 253 poz. 1521). Efekty przypisano obszarowi nauk humanistycznych i społecznych zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dn. 2 listopada 2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz. 1520). Dokonano odniesienia efektów kierunkowych do efektów obszarowych w zakresie: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Koszalińska Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych opracowała strategię rozwoju i misję zarówno dla całej Uczelni (która jest jednowydziałowa) jak i dla kierunku studiów pedagogika. W dokumentach tych, obok powszechnych i uniwersalnych sformułowań dotyczących humanistycznej misji edukacji zorientowanej na potrzeby człowieka i społeczeństwa, podkreśla się „działania na rzecz kreowania społeczności lokalnej i regionu”. Jednym z wyznaczników specyfiki misji Uczelni i wizji jej rozwoju są jej związki ze społecznością lokalną. Znajduje to odzwierciedlenie w przyjętym programie kształcenia dla kierunku pedagogika, czyli zarówno określonych efektach kształcenia, jak opisie procesu kształcenia. Uczelnia stara się również, zgodnie z przyjętą Strategią Wydziału, dostosowywać kształcenie do potrzeb lokalnego rynku pracy, co znajduje odzwierciedlenie w prowadzonych na uczelni specjalnościach. W szczególności sąd ten jest zasadny w odniesieniu do specjalności Pedagogika resocjalizacyjna (prowadzonej na stopniu I i II) oraz edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne (prowadzonej na studiach I stopnia). W Koszalinie i jego okolicach funkcjonuje bowiem wiele instytucji, które mogą poszukiwać pracowników o wskazanych specjalnościach.

Mimo przyjęcia profilu ogólnoakademickiego Uczelnia podjęła wysiłek zmierzający do konsultowania zakładanych efektów kształcenia z interesariuszami funkcjonującymi w jej otoczeniu (np. Centrum Szkolenia Sił Powietrznych w Koszalinie, Powiatowy Urząd Pracy, Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w Koszalinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszalinie, Centralny Ośrodek Szkolenia Straży Granicznej w Koszalinie, Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej, 8 Pułk Przeciwlotniczy, Garnizon Koszalin). Chociaż konsultacje te znajdują odzwierciedlenie w charakterze przyjętych efektów Uczelnia dysponuje tylko częściową dokumentacją potwierdzającą ich przebieg i szczegółowe ustalenia.

Uczelnia sformułowała ogólne cele kształcenia oraz zdefiniowała możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia absolwentów. Możliwości zatrudnienia zostały określone poprzez wymienienie typów instytucji i służb społecznych, bez wskazania konkretnych stanowisk pracy. Informacje te zawarte są w charakterystyce sylwetek absolwentów poszczególnych specjalności. Ogólnie sformułowania te są prawidłowe. Budzi jednak wątpliwość możliwość zatrudnienia absolwentów specjalności edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne w instytucjach służby zdrowia. Poza tym zwraca uwagę brak wyszczególnienia informacji na temat możliwości zatrudnienia w suplementach do dyplomów wydawanych przez Uczelnię (posiadane kwalifikacje i uprawnienia zawodowe V.2. suplementu).

Uczelnia sformułowała sylwetki absolwentów z podziałem na prowadzone specjalności. Zawierają one charakterystyki profilu kompetencji absolwentów, które są spójne z realizowanymi celami i treściami kształcenia oraz adekwatne do charakteru realizowanych specjalności. W dokumentach tych zamieszczono także wykaz typowych placówek i stanowisk pracy, w których mogą znaleźć zatrudnienie absolwenci poszczególnych specjalności. Zastrzeżenia budzi jedynie sylwetka absolwenta specjalności: edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne. Wskazuje ona bowiem na niepedagogiczny charakter tej specjalności. Autorzy sylwetki akcentują przygotowanie absolwenta tej specjalności do

działań praktycznych w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa. Wskazują także, że przyszlými miejscami pracy absolwentów będą „instytucje zajmujące się profesjonalnie bezpieczeństwem ludzi”.

Uczelnia nie opracowała zbiorczego zestawienia efektów kształcenia dla poszczególnych stopni, modułów i specjalności. W dokumentacji Uczelni znajdują się pośrednie (uszczegółowione) efekty kształcenia opracowywane oddzielnie dla poszczególnych przedmiotów. Praktyka taka może budzić wątpliwości, gdyż utrudnia władzom uczelni, poszczególnym wykładowcom, studentom i interesariuszom analizę spójności i kompletności zakładanego przez Uczelnię przygotowania studentów. Wydaje się zresztą, że analiza taka nie została przeprowadzona przez odpowiednie jednostki Uczelni w sposób wystarczająco staranny. Jednak na posiedzeniu w dniu 8 maja 2012r Komisja Jakości Kształcenia przyjęła i zaakceptowała matryce efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków i specjalności w oparciu o efekty kształcenia dla poszczególnych przedmiotów. Efekty kształcenia w obrębie poszczególnych poziomów kształcenia, modułów i przedmiotów zostały z reguły prawidłowo opracowane. Zdarza się jednak, że efekty te nie są uszczegółowione zgodnie z charakterem danego modułu i przedmiotu, lecz mają postać mechanicznie przypisanych efektów wzorcowych dla kierunku. Taki charakter mają przykładowo efekty K\_U01, K\_U04, K\_K01, K\_K06 przypisane do przedmiotu Współczesne problemy psychologii oraz wszystkie efekty przypisane przedmiotowi Elementy socjoterapii (oba przedmioty są realizowane na studiach II stopnia). Poza tym żadnych efektów kształcenia nie przypisano praktykom zawodowym, co należy uznać za poważny błąd. Praktyki bowiem stanowią ważny element programu studiów na kierunku pedagogika i służą budowaniu kompetencji zawodowych przyszłych pedagogów (I stopień).

Zastrzeżenia budzi wiele efektów kształcenia w ramach modułu specjalnościowego, realizowanego na specjalności „edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne”. W szczególności problem ten dotyczy zgodności efektów szczegółowych, realizowanych w ramach przedmiotów odpowiadających drugiemu członowi nazwy tej specjalności (Wybrane problemy bezpieczeństwa Polski, Rozpoznawanie i prognozowanie zagrożeń, Obrona cywilna i sytuacje kryzysowe, Elementy kryminologii, Ochrona danych osobowych i informacji niejawnej) z wzorcowymi efektami dla kierunku pedagogika, przyjętymi przez Uczelnię. Zakłada się zatem, że realizowany w ramach przedmiotu Wybrane problemy bezpieczeństwa Polski efekt „Ma podstawową wiedzę o uwarunkowaniach i głównych problemach bezpieczeństwa narodowego RP” jest częściowym składnikiem efektu K\_W13. Tymczasem K\_W13 dotyczy uporządkowanej wiedzy na temat różnych subdyscyplin pedagogiki, wśród których z pewnością nie wyróżnia się wiedzy o bezpieczeństwie narodowym. Przedmiotowi Rozpoznawanie i prognozowanie zagrożeń, przypisano efekt „Potrafi dokonać oceny metod i procedur zastosowanych do realizacji zadań w sytuacjach zagrożeń bezpieczeństwa”, który z kolei przyporządkowano efektowi wzorcowemu K\_U09. Także to przyporządkowanie nie jest jednak trafne, gdyż efekt o wskazanym symbolu odnosi się do działań pedagogicznych. Analogiczny problem występuje w przedmiocie Obrona cywilna i sytuacje kryzysowe. Założony w jego ramach efekt „Potrafi przeprowadzić obserwację i właściwą interpretację zdarzeń i procesów społecznych, dotyczących sytuacji kryzysowych, ochrony ludności przed zagrożeniami oraz obrony cywilnej (niemilitarnej) jako elementu obrony narodowej” nie może być uznany za sposób częściowej realizacji efektu wzorcowego K\_U01, gdyż nie wskazano na konieczność analizy powiązań z obszarami działalności pedagogicznej. W ramach tego samego przedmiotu zdefiniowano efekt „Ma podstawową wiedzę o obronie cywilnej (niemilitarnej) - elemencie obrony narodowej oraz w rozumieniu międzynarodowego prawa humanitarnego konfliktów zbrojnych”, który może być uznany za uszczegółowienie K\_W07, ale nie K\_W13. Efekt „Ocena system zwalczania przestępczości ze szczególnym

zwróceniem uwagi na środki stosowane w zwalczaniu i zapobieganiu przestępczości zorganizowanej”, realizowany w ramach Elementów kryminologii ma nieprawidłowo przypisany K\_U09, gdyż to nie jest zadanie związane z działalnością pedagogiczną. Wreszcie większość efektów realizowanych w ramach przedmiotu Ochrona danych osobowych i informacji niejawnych nie ma odniesienia do efektów wzorcowych dla kierunku pedagogika. Tytułem egzemplifikacji: „Organizuje ochronę danych i informacji stosownie do przepisów obowiązującego prawa i umie współpracować z właściwymi władzami publicznymi” nie odpowiada treściwo efektowi wzorcowemu o symbolu K\_U02 podobnie jak „Podejmuje właściwe kroki w celu usunięcia naruszeń zasad ochrony danych i informacji” nie odpowiada efektowi wzorcowemu o symbolu K\_U04.

Uczelnia opracowała matryce efektów kształcenia dla poszczególnych stopni kształcenia i specjalności. Analiza tych dokumentów dowodzi, że pojedyncze efekty kształcenia, przyjęte przez Uczelnię nie mają pokrycia w efektach przypisanych poszczególnym przedmiotom i tym samym nie mogą być zrealizowane. W matrycy efektów kształcenia dla specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza żadnego pokrycia nie mają efekty K\_W19, K\_U10. W matrycy efektów kształcenia dla specjalności pedagogika resocjalizacyjna (pierwszy stopień) z kolei brakuje pokrycia efektu K\_W14, K\_W 18 i K\_W19.

Nie określono efektów kształcenia dla praktyk zawodowych realizowanych na pierwszym stopniu kształcenia zgodnie z KRK. Regulaminy i programy praktyk zawierają jedynie cele kształcenia. W programach określono także treści poszczególnych praktyk. Programy praktyk są dostosowane do rodzaju praktyki i specjalności. Przypisane im cele są możliwe do osiągnięcia przy uwzględnieniu długości praktyk, ich rodzaju, placówek oraz sposobu organizacji.

Programy kształcenia na kierunku pedagogika, których realizację rozpoczęto przed 1.X.2012 są zgodne z Rozporządzeniem MNiSzW z dnia 12 lipca 2007r w sprawie standardów kształcenia .... Na pierwszym stopniu kształcenia Uczelnia realizuje wymaganą liczbę godzin zajęć dydaktycznych przewidzianych w grupie treści podstawowych (330 godzin) i kierunkowych (230 godzin). Sylabusy przedmiotów z tych grup zawierają treści przewidziane Rozporządzeniem MNiSzW z dnia 12 lipca 2007r. w sprawie standardów kształcenia .... Przedmiotom przeznaczonym do realizacji treści podstawowych i kierunkowych przypisano także liczbę punktów ECTS zgodną z w.w. rozporządzeniem. Uczelnia realizuje także Inne wymagania (Dział V. Standardów kształcenia dla kierunku pedagogika: studia pierwszego stopnia, załącznik 78). Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych i punktów ECTS jest zgodna z Rozporządzeniem MNiSzW z dnia 12 lipca 2007r. w sprawie standardów kształcenia ... . Analiza programu kształcenia pozwala uznać, że absolwent kierunku pedagogika pierwszego stopnia w Koszalińskiej Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych może uzyskać strukturę kwalifikacji określoną w.w. rozporządzeniem.

Program kształcenia na studiach drugiego stopnia na kierunku pedagogika w KWSzNH jest także zgodny z wymaganiami Rozporządzenia MNiSzW z dnia 12 lipca 2007r. w sprawie standardów kształcenia ... Uczelnia realizuje wymaganą liczbę godzin zajęć dydaktycznych oraz liczbę punktów ECTS. Na studiach niestacjonarnych łączna liczba zajęć dydaktycznych wynosi 690 godzin, co przekracza znacząco minimalne wymagania w tym względzie. Program kształcenia spełnia wymagania w zakresie łącznej liczby godzin przedmiotów w grupie treści podstawowych i kierunkowych, zaś zaliczone do tej grupy przedmioty obejmują wszystkie treści kształcenia wskazane w w.w. rozporządzeniu. Do grupy treści kierunkowych uczelnia włączyła dodatkowo przedmiot Edukacja zdrowotna i promocja zdrowia w wymiarze 10 godzin. Zabieg ten nie narusza jednak określonych w rozporządzeniu wymagań. Uczelnia zapewnia także wybór treści kształcenia w wymiarze 30% czasu zajęć poprzez wybór specjalności oraz sześciu przedmiotów do wyboru spośród piętnastu oferowanych przez uczelnię. Analiza programów poszczególnych przedmiotów pozwala stwierdzić, że uczelnia

zapewnia studentom możliwość osiągnięcia struktury kwalifikacji przewidzianych Rozporządzeniem MNiSzW z dnia 12 lipca 2007r. w sprawie standardów kształcenia ... dla studiów drugiego stopnia na kierunku pedagogika.

Uczelnia nie opublikowała dotąd zakładanych efektów kształcenia w żadnej postaci. Zgodnie z informacją uzyskaną od Dziekana Wydziału istnieje zamiar zamieszczenia ich na stronie internetowej Uczelni. Dotychczas z zakładanymi efektami studenci zapoznawani są na początku poszczególnych zajęć. Z rozmów ze studentami wynika, że posiadają oni świadomość istoty efektów kształcenia oraz czują się doinformowani w zakresie efektów realizowanych w ramach poszczególnych przedmiotów.

2.2 efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne,

Wiele efektów kształcenia zostało sformułowanych w sposób zrozumiały i pozwalający na ich operacjonalizację, a w ostateczności pomiar. W niektórych sytuacjach efekty pośrednie, prowadzące do osiągnięcia efektów kierunkowych nie zostały jednak sformułowane a po prostu przepisano efekty wzorcowe dla kierunku. Czasami dodano niewiele wyjaśniający człon związany ze specyfiką poszczególnych modułów i przedmiotów. Realizację tych efektów trudno uznać za sprawdzalną. Uwaga powyższa dotyczy efektów K\_U01, K\_U04, K\_K01, K\_K06 przypisanych do przedmiotu Współczesne problemy psychologii oraz wszystkich efektów przypisanych przedmiotowi Elementy socjoterapii (oba przedmioty są realizowane na studiach II stopnia). Niektóre efekty zostały zdefiniowane w języku procesu nabywania wiedzy, umiejętności czy kompetencji społecznych, nie zaś rezultatów uzyskanych w wyniku procesu kształcenia. Przykładowo w ramach przedmiotu Warsztaty umiejętności pedagogicznych przewiduje się realizację efektu „Uczenie się praktycznych umiejętności radzenia sobie z emocjami, stresem, agresją – budowanie prawidłowych relacji z dziećmi” (K\_W02). Niektóre efekty zostały sformułowane w sposób nielogiczny. Przykładowo przedmiotowi Współczesne kierunki pedagogiczne (Studia II stopnia) przypisano efekt „jest gotowy do podejmowania i wykonywania zadań zawodowych; wykazuje aktywność, odznacza się wytrwałością w podejmowaniu indywidualnych i zespołowych działań w zakresie problematyki współczesnych kierunków pedagogicznych angażując się we współpracy zespołowej” (K\_K02). Trudno wyobrazić sobie zadania zawodowe i działania w zakresie problematyki współczesnych kierunków pedagogicznych.

2. jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Podczas programowej oceny jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami) która jest przechowywana w teczkach studentów (absolwentów), i jest sporządzana zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów z dnia 14 września 2011 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1188) oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie rodzajów tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów i wzorów dyplomów oraz świadectw wydawanych przez uczelnie (Dz. U. Nr 11 z 2009 r., poz. 61). Zasady dyplomowania w Koszalińskiej Wyższej Szkole Humanistycznej zostały

opisane w Regulaminie Studiów, a także w odrębnym dokumencie p.t. regulamin dyplomowania. Akta osobowe przechowywane są przez 50 lat, co zgodne jest z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa (§ 4 ust. 2 ww. rozporządzenia).

Zapisy Regulaminu Studiów odnoszące się do kwestii zaliczeń, egzaminów i dyplomowania są przejrzyste i nie budzą żadnych zastrzeżeń. W szczególności w regulaminie wyodrębniono zasady ustalania terminów zaliczenia poszczególnych przedmiotów, warunków uprawniających do przystąpienia studenta do zaliczenia, sposoby zaliczania poszczególnych form zajęć oraz skalę ocen. Na podkreślenie zasługuje to, że w KWSzNH „zaliczenie zajęć bez oceny stosuje się wyłącznie w odniesieniu do wychowania fizycznego na studiach stacjonarnych” (par. 11, pkt. 3 Regulaminu Studiów). Uczelnia opracowała i wdrożyła także inne dokumenty, uszczegóławiające procedurę oceny efektów kształcenia. Komisja Jakości Kształcenia KWSzNH opracowała dokument określający metody walidacji zakładanych efektów kształcenia oraz wzór sprawozdania z realizacji efektów w ramach poszczególnych przedmiotów. Repertuar uwzględnionych metod walidacji jest bardzo rozległy, gdyż obejmuje 22 sposoby ewaluacji (egzamin ustny, egzamin pisemny, test dydaktyczny, kolokwia bieżące, prezentacja/wypowiedź ustna, referaty, konspekty, scenariusze, programy autorskie, plany pracy, prezentacje multimedialne, prace dyplomowe, środowiskowe (zewnątrzne) wystąpienia, opracowanie pisemne samodzielne (esej, charakterystyka instytucji, recenzja naukowa, rozprawka naukowa), opracowanie pisemne zespołowe (esej, charakterystyka instytucji, recenzja naukowa, rozprawka naukowa), projekt działań praktycznych przygotowany/zrealizowany indywidualnie, projekt badawczy przygotowany/zrealizowany indywidualnie, projekt działań praktycznych przygotowany/zrealizowany zespołowo, projekt badawczy przygotowany/zrealizowany zespołowo, poster przygotowany/zrealizowany indywidualnie, poster przygotowany/zrealizowany zespołowo, udział w konferencjach. Wskazane w dokumencie metody są adekwatne do charakteru zakładanych efektów i kierunku studiów i specjalności realizowanych w Uczelni. Wzór sprawozdania z realizacji założonych efektów także jest opracowany prawidłowo. Jego stosowanie podwyższa samoświadomość nauczycieli akademickich odnośnie poziomu realizacji zakładanych efektów, a władzom Uczelni ułatwia kontrolę jakości procesów ewaluacji. Uczelnia opracowała także nowy wzór sylabusu (przewodnika po przedmiocie). Zwraca jednak uwagę to, że nie wymaga on zamieszczania informacji o sposobach weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia, co może przyczynić się do nieprawidłowej weryfikacji efektów. Rozwiązanie także utrudnia profilaktykę nieprawidłowości w tym zakresie, chociażby prowadzoną przez Komisję Jakości Kształcenia. Przewodniki po przedmiocie uwzględniają za to potrzebę standaryzacji wymagań. Przyjęte rozwiązanie w tym względzie jest logiczne, czytelne i jednoznaczne.

W KWSzNH obowiązuje także Regulamin dyplomowania (od 1.06.2008 z późniejszymi zmianami – 2010r., 2012r.). Regulamin precyzuje między innymi, charakter prac dyplomowych, procedurę oceny ich jakości oraz sposób przeprowadzania egzaminów dyplomowych. W myśl tego dokumentu „praca dyplomowa powinna być opracowaniem użytecznym, podejmującym rozwiązanie konkretnego problemu, w miarę możliwości na przykładzie istniejącej jednostki gospodarczej. Dopuszcza się również prace o charakterze badawczym rozwijające lub pogłębiające stosowane w danej dziedzinie metody” (par.2, pkt. 3). Zapis ten budzi wątpliwości, gdyż w planach studiów na kierunku pedagogika I i II stopnia przewidziane są przedmioty poświęcone metodologii badań pedagogicznych i społecznych. Logiczną konsekwencją tego rozwiązania, zapewniającą spójność procesu kształcenia byłoby preferowanie prac o charakterze badawczym, bądź przynajmniej uznanie ich za równorzędną formę pracy. Tymczasem Regulamin mówi co najwyżej o dopuszczeniu tego typu prac. Poza tym preferowane prace o charakterze praktycznym powinny być pisane na przykładzie

„istniejącej jednostki gospodarczej”, co jest słabo dostosowane do specyfiki pedagogiki jak dyscypliny i kierunku studiów. Uczelnia podejmuje za to działania zmierzające do zapewnienia oryginalności prac. Wszystkie prace poddawane są kontroli za pomocą systemu antyplagiatowego Plagiat.pl. Praca oceniana jest przez promotora i jednego recenzenta. Egzamin dyplomowy ma przebieg standardowy – odbywa się przed trzyosobową komisją, której członkowie zadają studentowi trzy pytania. Tematy prac dyplomowych zatwierdzane są przez Komisję Jakości Kształcenia.

Skala odsiewu studentów na kierunku pedagogika jest stosunkowo niewielka (uczelnia nie dysponuje dokładanymi danymi na ten temat). Władze uczelni utrzymują, że przyczyną tego stanu rzeczy jest silne wsparcie udzielane studentem w ramach indywidualizacji kształcenia. Takim praktykom sprzyja stosunkowo niewielka liczba studentów. Choć uzasadnienia te są prawdopodobne, to należy zwrócić uwagę również na dość łagodny system oceniania oraz brak kontroli efektów kształcenia, stwierdzony przynajmniej w odniesieniu do niektórych przedmiotów. Przykłady takich praktyk podano poniżej.

Podsumowując można zatem stwierdzić, że Uczelnia wypracowała prawidłowy system oceny efektów kształcenia studentów. System ten nie jest jednak niezawodny w praktyce. Analiza protokołów egzaminów i zaliczeń dowodzi, że w większości przypadków efekty kształcenia są sprawdzane i oceniane rzetelnie. Istnieją jednak wyjątki od tej reguły. W protokole przedmiotu Współczesne koncepcje filozofii i etyki (zaliczenie na ocenę 5.02.2011) wystawiono same oceny bardzo dobre (242 osoby). Analogiczna sytuacja miała miejsce w przypadku Andragogiki (zaliczenie na ocenę 9.06.2011), Elementów socjoterapii (zaliczenie na ocenę 19.06. 2011) oraz egzaminu ze Współczesnych problemów socjologii (19.06.2011). Także analiza tematów prac dyplomowych wskazuje, że ich zatwierdzanie przez Komisję Jakości Kształcenia nie chroni w pełni przed zatwierdzaniem tematów nieprecyzyjnych (np. „Świadomość społeczna studentów szkoły wyższej w świetle indywidualnych i społecznych zagrożeń” lub nie mieszczących się o obszarze pedagogiki (np. Rola ratownictwa Państwowej Straży Pożarnej w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym w powiecie na przykładzie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kołobrzegu). Analiza losowo wybranych prac wskazuje także na niedoskonałości procedury sprawdzania ich oryginalności skoro na płycie była nagrana praca na inny temat, niż praca oceniana przez promotora i recenzenta. Analiza treści wybranych losowo prac oraz ich ocena przez członków zespołu oceniającego PKA wskazuje, że na wizytowanym kierunku bardzo często dochodzi do zawyżania ocen prac dyplomowych. Wśród ocenionych prac stwierdzono również, że dwie z nich napisane są niesamodzielnie. Pytanie zatem jakie się pojawia, to jak to jest możliwe przy deklarowaniu sprawdzania wszystkich prac w systemie antyplagiat?

3. jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

W KWSzNH funkcjonuje Akademickie Biuro Karier. Wspólnie z Radą Uczelnianą Studentów biuro zainicjowało podłużne badania losów zawodowych absolwentów. Wyniki pierwszego etapu tych badań zostały opracowane w raporcie Losy zawodowe absolwentów KWSNH. Raport ten wskazuje, że aż 68% studentów studiów pierwszego stopnia jest czynnych zawodowo, z czego 70% posiadało stałą pracę przed podjęciem studiów. 81% anonimowo badanych studentów jest w pełni zadowolonych z jakości kształcenia w KWSzNH, pozostali zgłaszali uwagi do jakości zajęć (12%) oraz praktyk (7%). Wysoki odsetek zatrudnionych jest cechą specyficzną Uczelni. Wynika on z tego, że wielu studentów jest zatrudnionych w instytucjach publicznych, z którymi Uczelnia współpracuje od początku istnienia. Jak wynika z informacji uzyskanych od Kierownika ABK część studentek pedagogiki nie jest zainteresowana podjęciem pracy, a zdobywane wykształcenie zamierza

wykorzystywać w procesie wychowania własnych dzieci. ABK przekazało raport władzom Uczelni i Wydziału w celu analizy oraz wykorzystania w procesie doskonalenia jakości studiów.

#### **Ocena wybranych prac dyplomowych (załącznik 4).**

Do oceny wybrano losowo prace z wszystkich specjalności realizowanych na wizytowanym kierunku. Ich ocena wypada dla uczelni katastroficznie! Z trzech prac powstałych w ramach specjalności Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne, dwie nie posiadały absolutnie żadnych treści pedagogicznych, trzecia została oceniona niedostatecznie. Łącznie eksperci na 15 ocenianych prac, sześć ocenili niedostatecznie. Z pracami nie posiadającymi treści pedagogicznych oznacza to, że ponad 50% ocenianych prac dyplomowych na wizytowanym kierunku nie spełnia podstawowych kryteriów pracy dyplomowej. Tylko w dwóch przypadkach na piętnaście, oceny promotora i recenzenta zostały potwierdzone przez ekspertów! W pozostałych przypadkach oceny zostały zawyżone, z czego w większości o co najmniej dwa stopnie. W dwóch przypadkach stwierdzono niesamodzielność pracy dyplomowej. Współczynnik podobieństwa 1 w systemie antyplagiat wynosi w pierwszej z nich 42,6% w drugiej 25%, drugi współczynnik 28% i 12,7 %.

Tak niski poziom prac dyplomowych oznacza, że na wizytowanym kierunku nie funkcjonuje WSZJK w kontekście procesu dyplomowania oraz, że nie są realizowane efekty kształcenia związane z pracą dyplomową.

#### **Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego<sup>4</sup> -częściowo**

##### **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych**

1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia są zgodne z koncepcją rozwoju kierunku sformułowaną w Strategii rozwoju i misji KWSzNH i funkcjonującego w jej obrębie Wydziału Humanistycznego, który prowadzi studia na kierunku pedagogika. Kierunek posiada profil ogólnoakademicki, a realizowane na nim kierunkowe efekty kształcenia prawidłowo przypisano do obszarów nauk humanistycznych i społecznych. Zakładany sposób osiągania efektów kierunkowych nie jest jednak zgodny z Rozporządzeniem MNiSzW z dnia 5 października 2011r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (§ 8. 1). Analiza matrycy efektów kształcenia wskazuje, że niektóre efekty kierunkowe nie znajdują pokrycia w efektach przewidzianych do realizacji na poszczególnych specjalnościach, a zatem nie mogą być osiągnięte. Wiele efektów kształcenia przewidzianych do realizacji w ramach przedmiotów specjalnościowych na specjalności edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne jest niezgodnych z wzorcowymi efektami dla kierunku pedagogika, przyjętymi przez Uczelnię. Tym sposobem wątpliwa jest prawna możliwość kształcenia na tej specjalności w jej obecnej koncepcji programowej. Nie przypisano żadnych efektów kształcenia praktykom zawodowym, realizowanym na studiach I stopnia. Opis efektów kierunkowych i efektów pośrednich jest dostępny w dokumentach papierowych, ale nie jest publikowany w formie elektronicznej na stronie Uczelni lub w wewnętrznym systemie informacji elektronicznej Uczelni (tzw. Intranecie).

2) Nie wszystkie efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na ich sprawdzenie. Niektóre efekty zostały sformułowane w języku procesu dochodzenia do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, nie zaś samej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Niektóre efekty zostały sformułowane w sposób nielogiczny i nie ma możliwości zmierzenia ich realizacji.

**3)** Uczelnia opracowała spójny wewnętrznie i adekwatny do zakładanych efektów kształcenia system ich weryfikacji. Uwaga powyższa dotyczy zarówno efektów etapowych, jak i końcowych. Jednak działanie tego systemu powinno być doskonałe w praktyce, gdyż zdarzają się sytuacje, w których on zawodzi. W szczególności należy zwrócić uwagę na sporadyczne zatwierdzanie tematów prac dyplomowych niezgodnych z kierunkiem studiów oraz częste zawyżanie ich ocen przez promotorów i recenzentów. Także, wdrożona przez jednostkę, procedura weryfikowania oryginalności prac za pomocą programu antyplagiatowego wymaga większej staranności ze strony osób odpowiedzialnych za jej stosowanie. System oceny efektów kształcenia jest powszechnie dostępny, choć wartość realizacji jest jego upowszechnienie za pomocą strony internetowej uczelni.

Proces dyplomowania i jakość ocenianych prac dyplomowych należy ocenić jako katastrofalny.

**4)** Jednostka w sposób prawidłowy monitoruje losy zawodowe swoich absolwentów. Zapoczątkowane badania tych losów powinny być kontynuowane, a ich wyniki mogą być użyteczne dla doskonalenia procesu kształcenia na kierunku.

### **3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia**

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta,

Na kierunku Pedagogika (studia I stopnia) kształcenie trwa 6 semestrów, a na studiach II stopnia 4 semestry. Czas trwania studiów jest wystarczający dla osiągnięcia założonych celów i efektów kształcenia. Uczelnia obecnie kształci jedynie w systemie niestacjonarnym. Uczenia nie prowadzi studiów przygotowujących do zawodu nauczyciela na żadnej specjalności. Na studiach pierwszego stopnia łączna liczba zajęć wynosi od 1396 do 1412 w zależności od specjalności. Liczba godzin przedmiotów kształcenia ogólnego wynosi 853, zaś przedmiotów specjalnościowych od 544 do 560. Przedmioty specjalnościowe są jednocześnie traktowane jako przedmioty do wyboru na tym poziomie. Na studiach drugiego stopnia łączna liczba godzin zajęć wynosi 690, w tym 380 godzin obejmują zajęcia specjalnościowe traktowane jako zajęcia do wyboru. Liczba godzin jest zatem zgodna z Rozporządzeniem MNiSzW z dnia 12.07.2007 w sprawie standardów kształcenia (...), załącznik nr 78 (Dz. U. Nr 164, poz.1166 z późn. zm. Uczelnia spełniła również wymogi w.w. rozporządzenia w zakresie treści podstawowych i kierunkowych, a realizowane kształcenie jest zgodne z określonymi w nim kwalifikacjami absolwenta. Realizowany w Uczelni program kształcenia nie zapewnia możliwości realizacji wszystkich efektów kształcenia, wyszczególnionych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 4 listopada 2011r w sprawie wzorcowych efektów kształcenia, przyjętych przez Uczelnię na kierunku pedagogika (profil ogólnoakademicki, I stopień kształcenia). W szczególności program nie pozwala na realizację efektów K\_W19, K\_U10 na specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza oraz efektów K\_W14, K\_W 18 i K\_W19 na specjalności pedagogika resocjalizacyjna. Analiza matrycy efektów kształcenia dowodzi, że w.w. efekty nie są realizowane w ramach żadnych przedmiotów, wyróżnionych w planach kształcenia studentów wymienionych specjalności. Tym sposobem realizowany program kształcenia jest niezgodny z paragrafem 8.1 Rozporządzenia MNiSzW z dnia 5 października 2011 w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

Uczelnia prawidłowo dobrała formy realizacji zajęć do zakładanych celów i efektów kształcenia. Większość przedmiotów objętych planem studiów realizowana jest zarówno w formie wykładów, jak i ćwiczeń. 21 października 2010r Komisja Jakości Kształcenia podjęła decyzję o możliwości odbywania niektórych zajęć dydaktycznych w placówkach edukacyjnych, poza siedzibą Uczelni oraz określiła zasady ich realizacji. Takie rozwiązanie z pewnością sprzyja lepszemu nabywaniu umiejętności praktycznych. Jest także cenione przez studentów uczelni.

Dobór treści i metod kształcenia został szczegółowo opisany w sylabusach poszczególnych przedmiotów (do nowych programów nazwanych Przewodnikami), dla których Uczelnia opracowała wzór. W większości przypadków dobór metod i treści nie budzi żadnych zastrzeżeń i w pełni pozwala na realizację zakładanych celów i uzyskanie zakładanych efektów. Treści dobierane są zgodnie z charakterem przedmiotów i aktualnym stanem wiedzy. Analiza sylabusów pozwala jednak dostrzec także rozwiązania nieprawidłowe, które powinny zostać usunięte w wyniku działania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. W szczególności należy zwrócić uwagę, że sylabusy niektórych przedmiotów są opracowywane oddzielnie dla wykładów i ćwiczeń (przez nauczycieli prowadzących te zajęcia), co może zmniejszać spójność nauczanych treści w obrębie przedmiotu (np. Wybrane problemy pedagogiki specjalnej). Poza tym w sylabusach niektórych przedmiotów brakuje efektów kształcenia, które na tych przedmiotach bez wątpienia powinny być realizowane lub efekty zostały niewłaściwie przypisane przedmiotom. Przykładowo, przewodnik po przedmiocie Wprowadzenie do pedagogiki nie zawiera w efektach znajomości podstawowych pojęć pedagogicznych oraz systematyki pedagogiki jako nauki, choć temu głównie służyć powinien ten przedmiot i odpowiednie treści są w sylabusie uwzględnione. Analogiczna sytuacja ma miejsce w Przewodniku po przedmiocie Wprowadzenie do socjologii, gdzie znajomość „paradygmatów i funkcji socjologii ogólnej” uznano za wymaganie wstępne do przedmiotu, a jednocześnie uwzględniono treści programowe służące osiągnięciu tych efektów. Inny typ błędów, występujących w pojedynczych sylabusach, polega na niedopasowaniu treści przedmiotu i literatury. Przykładowo, w sylabusie przedmiotu Systemy oświatowe na tle porównawczym, wszystkie obowiązujące studentów lektury dotyczą europejskich systemów oświaty, a w treściach wskazano także na porównywanie modeli europejskich z amerykańskimi. W języku polskim istnieją bardzo dobre publikacje dotyczące systemu oświaty w USA, zatem kompetentny wykładowca nie powinien mieć kłopotów z doбором literatury. Występują wreszcie sylabusy przygotowane całkowicie błędnie, w których cele, efekty, treści kształcenia są do siebie zupełnie niedopasowane (np. Wybrane problemy pedagogiki specjalnej, ćwiczenia).

Uczelnia przyjęła, że modułem przedmiotu do wyboru jest moduł przedmiotów specjalnościowych. Moduł ten jest dobrze skomponowany z całością programu studiów. W realizacji przedmiotów tego modułu często wykorzystuje się ćwiczenia, sprzyjające aktywnemu nabywaniu wiedzy, umiejętności i postaw. Stosowane na ćwiczeniach metody kształcenia są prawidłowo dobierane do charakteru zakładanych kompetencji.

KWSzNH posiada Regulamin Europejskiego Systemu Transferu Punktów (ECTS) oraz programu Erasmus, przyjęty w 2009 r. Dokument ten reguluje zasady tworzenia systemu punktów ECTS w uczelni w sposób przeważnie zgodny z prawem nadrzędnym, a w szczególności Ustawą z dnia 25 lipca 2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym oraz Rozporządzeniem MNiSzW z dnia 5 października 2011r w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (DZ. U Nr 243, poz. 1445 z późn. zm.). Niezgodny z Art. 165 Ustawy z dnia 25 lipca 2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym jest jedynie zapis Regulaminu stanowiący, że „W ramach ECTS

ilość pracy wymaganej w całym roku akademickim odpowiada 60 punktom, a na semestr zazwyczaj przypada po 30 punktów” (Regulamin, s.3). Na wszystkich ścieżkach kształcenia (specjalnościach) realizowanych na studiach pierwszego stopnia łączna liczba punktów ECTS przekracza minimalnie wymagane 180 punktów, zaś na studiach drugiego stopnia wynosi minimalnie wymagane 120 punktów. Uczelnia przestrzega wymogu przypisania minimum 60 punktów przedmiotom objętym planem studiów na poszczególnych latach, ale czasami naruszała w niewielkim stopniu Art. 165 Ustawy z dnia 25 lipca 2005r Prawo o szkolnictwie wyższym, wymagający uzyskania przez studenta minimum 30 punktów ECTS w każdym semestrze. Problem ten nie występuje w nowych planach studiów, obowiązujących dla naboru od października 2011 roku. Analiza planów studiów wskazuje, że Uczelnia nie przypisała punktów ECTS praktykom zawodowym co jest niezgodne z przepisami nadrzędnymi. Przewodniki po poszczególnych przedmiotach zawierają informacje o nakładzie czasu pracy studenta, potrzebnym do opanowania zakładanych efektów i uzyskania zaliczenia przedmiotu. Ich analiza wskazuje, że punkty ECTS są przypisywane poszczególnym przedmiotom w sposób nieodpowiadający zakładanemu nakładowi czasu pracy, potrzebnemu do ich zaliczenia (np. Edukacja zdrowotna i promocja zdrowia – 34 godziny nakład pracy – 3 punkty ECTS; Logika – 64 godziny – 4 punkty ECTS; Metodologia badań społecznych – 60 godzin nakładu pracy studenta, 4 punkty ECTS; Współczesne koncepcje filozofii i etyki – 54 godziny – 4 punkty ECTS; Poradnictwo opiekuńczo-wychowawcze – 40 godzin – 4 punkty ECTS).

Programy kształcenia na kierunku pedagogika zostały w dużej mierze opracowane w sposób logiczny, zgodny z aktualnym stanem i tendencjami rozwoju dyscypliny. Nieprawidłowe jest jednak przyporządkowanie specjalności „Edukacja obywatelska z bezpieczeństwem publicznym” do kierunku pedagogika. Mając na uwadze założenia i cele kształcenia na tej specjalności należy stwierdzić, że nie jest spójna programowo z kierunkiem pedagogika i nie powinna być na tym kierunku realizowana. Specjalność ta jest spójna programowo z kierunkiem studiów Bezpieczeństwo Wewnętrzne.

Na obu prowadzonych stopniach kształcenia przyjęto modułową strukturę programu. Na pierwszym stopniu kształcenia wyodrębniono trzy moduły kształcenia (moduł podstawowy, kierunkowy i specjalnościowy). Moduł podstawowy obejmuje 18 przedmiotów realizowanych w czasie 622 godzin. Pozwala na zdobycie podstawowej wiedzy z zakresu nauk humanistycznych (Wybrane zagadnienia z filozofii i Etyka zawodowa) oraz społecznych (Wprowadzenie do psychologii, Psychologia rozwojowa i osobowości, Psychologia społeczna, Wprowadzenie do socjologii oraz Socjologia wychowania) oraz systemów i pojęć pedagogicznych. Poza tym w module podstawowym umieszczono inne moduły przedmiotowe, pozwalające zdobyć wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne współczesnym pedagogom. Moduł kierunkowy obejmuje 6 przedmiotów, przy czym 5 spośród nich uznawanych jest za kanon kształcenia pedagogicznego. Na realizację tego modułu przeznaczono 230 godzin dydaktycznych. Pozostały czas wypełniony jest realizacją modułów specjalnościowy (około 550 godzin w zależności od specjalności). Poszczególnym modułom i przedmiotom przypisano punkty ECTS, przy czym ponad 30% punktów ECTS przypisano modułom specjalnościowym, traktowanym jako przedmioty do wyboru. Został spełniony zatem wymóg Rozporządzenia MNiSzW z dnia 5 października 2011r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

Analogiczny model budowania programu przyjęto na studiach drugiego stopnia. Także tu wyodrębniono trzy moduły przedmiotowe: treści podstawowych, kierunkowych oraz specjalnościowych. Oprócz tego na tym poziomie studiów uczelnia oferuje grupę 15

przedmiotów do wyboru, spośród których studenci mają wybrać 6 i uzyskać 18 punktów ECTS w toku studiów. Grupa treści podstawowych obejmuje 6 przedmiotów realizowanych w ciągu 180 godzin dydaktycznych zaś grupa treści kierunkowych 5 przedmiotów (130 godzin dydaktycznych). Przedmioty specjalnościowe obejmują 380 godzin. Poszczególnym modułom i przedmiotom przypisano punkty ECTS, zachowując wymóg możliwości wyboru modułów i przedmiotów w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS. Moduły i przedmioty realizowane na studiach drugiego stopnia oraz przypisane im efekty kształcenia i treści umożliwiają zdobycie poszerzonej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu pedagogiki jako kierunku studiów, w powiązaniu z naukami humanistycznymi i społecznymi. Charakter poszczególnych modułów oraz czas poświęcony na realizację modułów specjalnościowych wskazują, że uczelnia konsekwentnie dąży do rozbudowy specjalnościowego przygotowania studentów przy zachowaniu należytego przygotowania w zakresie wiedzy, umiejętności podstawowych i kierunkowych. Jest to rozwiązanie zgodne z koncepcją studiów przyjętą w KWSzH.

Zastrzeżeń nie budzą także formy zajęć przypisane poszczególnym przedmiotom i modułom oraz metody ich realizacji szczegółowo opisane w sylabusach. We wszystkich modułach jest duża liczba ćwiczeń, a w modułach specjalnościowych zbliża się ona do 70% czasu zajęć. Takie rozwiązanie jest niewątpliwie korzystne dla efektywności procesu kształcenia, pozwala na stosowanie, silniej angażujących uwagę studentów i skuteczniejszych, aktywnych metod kształcenia. Podsumowując można stwierdzić, że zakładane efekty kształcenia, formy zajęć oraz metody dydaktyczne tworzą spójną całość. Analiza planów studiów pozwala stwierdzić, że na kierunku pedagogika w KWSzNH zachowano prawidłową sekwencję przedmiotów. Przedmioty pojawiają się we właściwej kolejności w poszczególnych semestrach, co pozwala na zachowanie logiki procesu kształcenia. Także rozkład zajęć z poszczególnych przedmiotów jest logiczny i zapewnia studentom możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Uczelnia realizuje odpowiednią ilość zjazdów w semestrze, włącznie z wydzielonym zjazdem zaliczeniowo-egzaminacyjnym. Zjazdy trwają od piątku (od 16.20) do niedzieli. Chociaż plany poszczególnych zjazdów różnią się od siebie, zachowuje się równomierny rozkład zajęć z poszczególnych przedmiotów, a wykłady zawsze wyprzedzają ćwiczenia. Taka organizacja pozwala studentom systematycznie przygotowywać się do zajęć. Analiza wypowiedzi studentów wskazuje jednak na częste zmiany w planach zajęć, które utrudniają efektywne kształcenie. Studenci uważają za to, że liczba zjazdów i intensywność zajęć w poszczególne dni jest odpowiednia do ich możliwości percepcyjnych i wydolności intelektualnej.

Uczelnia dobrze dba o praktyczne przygotowanie studentów pierwszego stopnia do pracy zawodowej. Łączny wymiar praktyk zawodowych w pełni zaspokaja możliwości przygotowania praktycznego studentów oraz realizację celów praktyk. Praktykom jednak nie przypisano efektów kształcenia, co jest niezgodne z KRK. Na studiach niestacjonarnych I stopnia obowiązuje ośmiotygodniowy wymiar praktyk (4 tygodnie w IV semestrze i 4 tygodnie w V semestrze). Logiczny jest także charakter tych praktyk - pierwsza z nich jest praktyką asystencką, druga zaś metodyczną. Uczelnia prawidłowo dobiera miejsca odbywania praktyk do charakteru praktyki i specjalności. Zastrzeżenia budzą jedynie niektóre miejsca praktyk dla studentów specjalności edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne (wydziały lub referaty zarządzania kryzysowego urzędów miast). Dobierane są one zgodnie z koncepcją tej specjalności, jednak sama koncepcja jest wadliwa, o czym była mowa w części 2 oraz na wstępie części 3).

Prawidłowy jest także nadzór nad realizacją praktyk i system ich zaliczania. Praktyki są hospitowane przez uczelnianych opiekunów praktyk. Studenci składają obszerną

dokumentację przebiegu praktyki. W jej ramach opracowują prace kontrolne, które stanowią podsumowanie poszczególnych praktyk. Jest to rozwiązanie zasługujące na wysoką oceną, zwiększa bowiem wyraźnie refleksyjność studentów i sprzyja nabywaniu umiejętności kreatywnego rozwiązywania problemów praktycznych. Dokumentacja praktyk jest starannie analizowana i omawiana ze studentami.

Uczelnia wypracowała prawne podstawy, pozwalające na indywidualizację procesu kształcenia studentów, w tym dostosowanie procesu kształcenia do potrzeb studentów wybitnie zdolnych i niepełnosprawnych. Regulamin studiów przewiduje zarówno możliwość studiowania według indywidualnego planu i programu studiów, jak i zgodnie z indywidualną organizacją studiów (Paragraf 5). Żaden student nie korzysta jednak obecnie z możliwości studiowania według indywidualnego planu i programu, chociaż warunki uzyskania zgody na takie rozwiązanie są dość liberalne (średnia ocen nie niższa niż 4.0). 5,87% studentów korzysta z indywidualnej organizacji studiów w roku akademickim 2012/2013. W większości wypadków jest to uzasadniane charakterem pracy zawodowej lub czasowym pobytem za granicą. Uczelnia nie kształci studentów z niepełnosprawnością i nie jest do tego przystosowana pod względem architektonicznym i metodycznym. Budynek Uczelni posiada bariery komunikacyjnej brak jest powiększalników pisma dla studentów słabo widzących oraz systemów FM i tłumaczy języka migowego dla studentów z zaburzeniami słuchu.

- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Koncepcja studiów na kierunku pedagogika w KWSzNH nie jest w pełni spójna wewnętrznie. Przesądza o tym brak możliwości realizacji pojedynczych efektów kierunkowych z powodu nieprzypisania ich do żadnych przedmiotów (modułów). Dodatkowo wiele efektów specjalnościowych, realizowanych na specjalności edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne jest niespójnych z efektami kierunkowymi. Poza tym treści programowe są w dobrze skomponowane z zakładanymi efektami kształcenia. Ponieważ uczelnia kładzie silny nacisk na przygotowanie studentów do pracy zawodowej duża liczba zajęć realizowana jest w ramach modułu specjalnościowego, zarówno na pierwszym, jak i na drugim etapie studiów. Około połowa czasu zajęć w module podstawowym i kierunkowym realizowana jest w formie ćwiczeń, a w module specjalnościowym około 2/3 zajęć. Taki dobór form zajęć umożliwia osiągnięcie wszystkich typów efektów kształcenia, a zatem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Wykładowcy stosują szeroki repertuar metod kształcenia, które zostały opisane w sylabusach. Bardzo często są to metody, które przykuwają uwagę studentów i wymagają ich zaangażowania w proces kształcenia. Niektóre zajęcia realizowane są w środowisku pracy, co także sprzyja nabywaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych cenionych przez pracodawców. Uczelnia realizuje dobrze zaplanowane i starannie nadzorowane praktyki na pierwszym stopniu kształcenia. Podsumowując można zatem stwierdzić, że zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz metody dydaktyczne nie zawsze tworzą spójną całość.

### **Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego<sup>4</sup> znacząco**

#### **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych**

- 1) Realizowane do roku 2012/2013 programy kształcenia umożliwiały realizację zakładanych ogólnych i szczegółowych celów kształcenia określonych przez sylwetki absolwentów kierunku i poszczególnych specjalności. Niestety, nowy program

studiów nie gwarantuje osiągnięcia pojedynczych efektów kształcenia, zakładanych dla absolwentów specjalności pedagogika resocjalizacyjna i pedagogika opiekuńczo-wychowawcza. Uwaga powyższa dotyczy studiów pierwszego stopnia. Ten błąd w konstrukcji programu wymaga natychmiastowego usunięcia.

Merytorycznie program kształcenia specjalności „Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne” nie jest spójny z ocenianym kierunkiem i nie powinien być realizowany w ramach programu studiów pedagogicznych.

Czas trwania studiów jest wystarczający do osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Jest on także zgodny z przepisami nadrzędnymi. Programy studiów przewidują także realizację wymaganych punktów ECTS, zarówno na pierwszym jak i na drugim stopniu kształcenia. Dobór form realizacji zajęć przedmiotów/modułów kształcenia we wszystkich realizowanych na kierunku pedagogika planach kształcenia nie budzi zastrzeżeń. W uczelni stosunkowo dużo zajęć realizowanych jest w formie ćwiczeń, co zasługuje na uznanie. Prawdłowo dobrane zostały także metody kształcenia. Treści kształcenia poszczególnych przedmiotów są z reguły odpowiednie do zakładanych celów i efektów i zgodne z aktualnym stanem wiedzy. Należy jednak zwiększyć nadzór nad jakością sylabusów oraz wprowadzić doradztwo metodyczne dla niektórych wykładowców, aby wyeliminować pojedyncze błędy w treści zajęć oraz zalecanych lektur. Błędem jest także opracowywanie odrębnych sylabusów do ćwiczeń i wykładów w ramach jednego przedmiotu.

Należy także skorygować zasady przydzielania punktów ECTS poszczególnym przedmiotom. Aktualnie punktacja ta jest wielokrotnie zawyżona w stosunku do zakładanego, przeciętnego nakładu czasu pracy studenta.

2) Analiza realizowanych w kierunku Pedagogika treści programowych, form zajęć, stosowanych metod kształcenia pozwala uznać, że nie zawsze stanowią one spójną całość z zakładanymi efektami kształcenia na studiach pierwszego. Dzieje się tak z powodu braku przedmiotów i treści kształcenia potrzebnych do realizacji pojedynczych efektów. Problem ten nie występuje na studiach drugiego stopnia, na których treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody są spójne. Należy jednak zauważyć także zalety koncepcji kształcenia realizowanej na obu stopniach kształcenia. Wiele zajęć realizowanych jest w formach ćwiczeniowych, a module specjalnościowym forma ta jest dominująca. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku Pedagogika stosują różnorodne metody kształcenia, odpowiednio dobierane do zakładanych efektów kształcenia. Często są to metody aktywne, pobudzające uwagę studentów i sprzyjające samodzielnemu nabywaniu zakładanych efektów.

#### **4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów**

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu.

Na wizytowanym kierunku zatrudnionych jest 18 nauczycieli akademickich wchodzących w skład minimum kadrowego oraz 41 nauczycieli realizujących zajęcia w ramach umowy zlecenia/ umowy o dzieło. Wśród pracowników przeważają osoby z

kwalifikacjami i dorobkiem w zakresie dyscypliny pedagogika. Są również przedstawiciele innych dyscyplin wchodzących w obszar nauk społecznych (socjologia, politologia, psychologia) oraz obszar nauk humanistycznych (filozofia, historia). Uczelnia przyporządkowując kierunek do tych dwóch obszarów przyjęła wzorcowe efekty dla kierunku pedagogika. Po szczegółowej analizie dorobku naukowego i dydaktycznego osób realizujących zajęcia na wizytowanym kierunku należy stwierdzić, że zarówno liczba kadry, jak i ich kwalifikacje umożliwiają realizację zakładanych celów i programu kształcenia.

- 2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów,

Po dokonanej weryfikacji pod względem formalnym akt, osób które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku „pedagogika”, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w **§ 14 ust. 1** rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.) – *minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora oraz w § 15 ust. 1 – minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.*

Ponadto zostały spełnione wymagania określone w **§ 13 ust. 1** powyższego rozporządzenia (*do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru*), **§ 13 ust. 2** (*do minimum kadrowego dla studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich są wliczani nauczyciele akademicy, dla których uczelnia ta stanowi podstawowe miejsce pracy, zatrudnienia w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów*), **§ 13 ust. 3** (*nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra*).

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy

Uczelnie zgłosiła do minimum kadrowego 18 nauczycieli akademickich, w tym 9 z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 9 ze stopniem naukowym doktora. **Należy zauważyć, iż jedna osoba z tytułem naukowym profesora nie może zostać zaliczona do minimum kadrowego.** Szczegółowe informacje zawiera załącznik nr 5 do niniejszego raportu.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) wynosi 1:39,94

W składzie minimum kadrowego uczelnia zgłosiła 18 nauczycieli akademickich, z czego trzech wyłącznie do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia. Po analizie kwalifikacji nauczycieli akademickich oraz ich dorobku do minimum studiów pierwszego stopnia zaliczono trzech profesorów tytularnych, czterech doktorów habilitowanych oraz 8 doktorów. Do studiów drugiego stopnia zostało zaliczonych dwóch profesorów, czterech doktorów habilitowanych, siedmiu doktorów. **Tym samym stwierdza się, że warunki związane z minimum kadrowym dla studiów pierwszego i drugiego stopnia zostały spełnione.**

Do minimum kadrowego nie zostało zaliczonych; jeden profesor (brak odpisów dyplomów), jeden doktor habilitowany (brak dorobku naukowego w obszarze nauk społecznych i humanistycznych) oraz jeden doktor (brak dorobku naukowego).

Kadra naukowo-dydaktyczna wchodząca w skład minimum kadrowego posiada dorobek i kwalifikacje pozwalające na realizację zakładanych celów i efektów kształcenia.

W przeważającej większości obsada zajęć dydaktycznych nie budzi zastrzeżeń. Wykładowcy prowadzą zajęcia zgodnie ze swoimi kwalifikacjami i dorobkiem naukowym. Drobne wątpliwości budzi jedynie obsada prowadzonych zajęć przez osoby spoza minimum kadrowego. Chodzi o przedmioty „Diagnozowanie psychologiczno-społecznych czynników zagrożeń bezpieczeństwa”; „Wybrane problemy pedagogiki specjalnej”.

Hospitacja zajęć wykazała jednak pewne nieprawidłowości. Dwa z ocenianych zajęć ( wykład „Pedagogika społeczna” oraz „ Seminarium dyplomowe) zostały ocenione przez ekspertów negatywnie w kontekście przypisanych do przedmiotów efektów kształcenia. Inne zajęcia zostały oceniane wprawdzie jako mało twórcze, jednak za poprawne. Uczelnia powinna zwrócić uwagę wykładowcom na większe powiązanie treści ich zajęć z przypisanymi do przedmiotów efektami kształcenia.

- 3) jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Polityka kadrowa Jednostki koncentruje się na zapewnieniu minimum kadrowego dla prowadzonego kierunku. Trudno zatem mówić o świadomej polityce kadrowej projakościowej, tym bardziej że w gronie pracowników samodzielnych minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia jest na minimalnej dopuszczalnej granicy.

W ostatnich trzech latach minimum kadrowe można ocenić jako względnie stabilne pod względem ilościowym i jakościowym. Jeśli chodzi o związanie z uczelnią pracowników to w grupie nauczycieli samodzielnych w minimum kadrowym z roku 2012/2013 w stosunku do roku 2010/2011 zaszły jedynie dwie zmiany, natomiast w grupie doktorów tylko jedna zmiana. Procedury zatrudniania są tylko ogólnie opisane w statucie Uczelni. Uczelnia nie przedstawiła dokumentacji konkursowej dla zatrudnianych pracowników.

W jednostce pracownicy nie pobierają stypendiów naukowych, nie korzystają z urlopów naukowych, nie uczestniczą w wymianie z innymi uczelniami i jednostkami badawczymi w kraju i za granicą.

Pracownicy na zebraniu z zespołem oceniającym deklarowali możliwość otrzymania wsparcia finansowego na badania i wydawnictwo swoich prac. To wsparcie ma jednak charakter niesformalizowany i nie istnieją żadne procedury, które by to regulowały. Pracownicy bezpośrednio udają się po wsparcie do Kanclerza KWSNH. Na spotkaniu z pracownikami nie zaprezentowano żadnych uwag krytycznych w stosunku do uczelni. Pracownicy podkreślali dobrą atmosferę pracy na Uczelni.

#### **Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego<sup>3</sup> w pełni**

##### **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych**

- 1) Analiza dorobku naukowego i dydaktycznego osób realizujących zajęcia na wizytowanym kierunku pozwala stwierdzić, że zarówno liczba kadry, jak i ich kwalifikacje umożliwiają realizację zakładanych celów i programu kształcenia.
- 2) Uczelnia spełnia wymogi związane z minimum kadrowym dla ocenianego kierunku. Większych wątpliwości nie budzi obsada zajęć dydaktycznych.
- 3) Jednostka posiada względnie stabilne minimum kadrowe. Pracownicy nie pobierają stypendiów naukowych, nie korzystają z urlopów naukowych, nie uczestniczą w wymianie z innymi uczelniami i jednostkami badawczymi w kraju i za granicą.

#### **5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych**

Budynek KWSNH w Koszalinie zlokalizowany jest przy ul. Batalionów Chłopskich 79. Nieruchomość stanowi własność osoby prywatnej, nabytą aktem notarialnym, z dnia 27 maja 2002 roku (Repertorium „A” nr 3702.) Nieruchomość zgodnie z aktem notarialnym zakupiona na cele oświatowe. Od 2005 roku w budynku funkcjonuje Uczelnia KWSNH. Kanclerzem Uczelni jest ojciec właścicielki posesji.

W budynku Uczelni - (dwukondygnacyjnym), o łącznej powierzchni 1250 m<sup>2</sup> znajdują się pomieszczenia administracyjne i dydaktyczne- łącznie pięć sal dydaktycznych.

Na parterze mieści się biblioteka i czytelnia na ok 30 miejsc. Wejście do biblioteki jest zarówno z zewnątrz budynku jak i od wewnątrz (stromymi schodami w dół).

- Na pierwszym piętrze znajdują się: jedna sala wykładowa na 60 miejsc (wyposażona w masywne stoły koloru zielonego, wygodne krzesła, tablicę ścienną, ekran stacjonarny

rzutnik multimedialny, telewizor. W Sali tej, okna przystrojone są firankami i zasłonami ponieważ w niej, między innymi odbywają się także uroczystości i konferencje itp. organizowane przez Uczelnię) Większość powierzchni tego piętra zajmują pomieszczenia administracyjne: gabinet kanclerza, rektora, dziekana, mały dziekanat dla obsługi studentów, pokój kadr, oraz mały pokój dla wykładowców, toaleta. Korytarze bardzo wąskie, ogólnie brak przestrzeni.

- Dziekanat uczelni pracuje od poniedziałku do piątku w godzinach od 8-16 oraz w dni zjazdowe (soboty i niedziele) Oprogramowanie dziekanatu to program Dziekanat Logic.
- Na drugim piętrze znajduje się: sala wykładowa /ćwiczeń na ok 40 miejsc z telewizorem DVD, pracownia komputerowa na 13 miejsc, trzy małe sale ćwiczeń na 15 – 20 miejsc, pokój Akademickiego Biura Karier, mały hol w którym znajduje się stół z sześcioma krzesłami i komputerem z dostępem do Internetu dla studentów. Komputer umieszczony jest w oszklonej szafce. Dwie toalety- wymagające remontu oraz pokój dla obsługi gospodarczej. Sale do ćwiczeń wyposażone są w krzesła z pulpitemi i tablicę szkolną ścienną.
- Przed budynkiem od strony ulicy znajduje się parking zaledwie dla kilkunastu samochodów. Studenci, w związku z powyższym, parkują na chodniku wzdłuż ulicy.

Zajęcia dydaktyczne- głównie wykłady, w miarę potrzeb, odbywają się w auli I Liceum Ogólnokształcącego im St. Doboisa w Koszalinie (oddalone ok 1.5 km od budynku głównego) lub w Gimnazjum nr 6, (ok 800 m) w sali gimnastycznej ( podpisane umowy najmu) W wynajmowanych salach znajdują się krzesła, część z nich posiada pulpit. Studenci najczęściej notują na kolanie. Brak szatni (ubrania składane są na krzesłach tworząc tzw. górę ubrań) Do dyspozycji prowadzącego wykładowcy jest tablica z kredą oraz zestaw nagłaśniający - mikrofon bez statywu).

Ważne znaczenie dla realizacji procesu kształcenia ma biblioteka z czytelnią zlokalizowana na parterze budynku zajmując powierzchnię 145 m<sup>2</sup>. W bibliotece o powierzchni 24 m znajduje się około 500 woluminów umieszczonych na regałach Pełny wykaz komputerowego całego zbioru literatury przeznaczony dla studentów pedagogiki, liczy około 2570 woluminów.

W zbiorach biblioteki w zasadzie znajduje się literatura wskazana w sylabusach obowiązujących w roku akademickim 2012/2013, i odpowiadającą realizowanym specjalnościom na kierunku pedagogika, co potwierdza właściwe funkcjonowanie procedury zakupu literatury. (w zasadzie, ponieważ np. brak literatury dotyczącej poradnictwa pedagogicznego, literatury dotyczącej resocjalizacji twórczej) Dużą inicjatywę, w tym zakresie, wykazuje kierowniczka biblioteki, która zabiega u kanclerza uczelni o zakup najnowszej literatury.

Uczelnia podpisała umowy dotyczące korzystania ze zbiorów z wypożyczalnią bibliotecznymi; Koszalińską Biblioteką Publiczną im. Joachima Lelewela w Koszalinie (umowa zawarta na czas nieokreślony dnia 19 IX 2007 r) Centrum Edukacji Nauczycieli (porozumienie zawarte na czas nieokreślony z dn. 5 X 2009) Wydawnictwem Naukowym PWN z siedzibą w Warszawie (umowa licencyjna z dnia 21XII 2012) w sprawie użytkowania elektronicznych wersji publikacji udostępnionych przez Wydawcę w systemie ibuk.pl.

W bibliotece znajduje się zaledwie parę czasopism naukowych: *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*, *Wychowanie na Co dzień*, *Praca Socjalna*, *Kwartalnik Pedagogiczny* (numery od 2008-2010 r.) , *Ruch Pedagogiczny* (niepełne numery od 2009 -2011 r.)

Biblioteka z czytelnią czynne są od poniedziałku do piątku, w godzinach 13-22. W czasie zjazdów według informacji uzyskanej od kierowniczk Biblioteki w zależności od zgłaszanych potrzeb.

Czytelnia dysponuje 4 stanowiskami komputerowymi, dwa stacjonarne i dwa laptopy wyposażonymi w specjalistyczne oprogramowanie informatyczne Libra 2000 oraz Windows Vista. Biblioteka KWSNH w Koszalinie posiada oprogramowanie do katalogowania zbiorów Libra 2000 Dostęp do tego katalogu dla studentów można uzyskać po zalogowaniu się do serwisu [www.libra.ibuk.pl](http://www.libra.ibuk.pl). Login oraz hasło dostępne są w bibliotece KWSNH.

W czytelni, poza stanowiskami komputerowymi, znajduje się ok 30 miejsc do nauki.

Na wyposażenie biblioteki i zakup książek nie ma przyznanej stałej kwoty. Zakupy realizuje się w zależności od zgłaszanych potrzeb przez nauczycieli akademickich. W ostatnich trzech latach na zakup książek wydano ok 9 tys złotych.

Ważnym źródłem informacji dla Studentów jest strona Internetowa na której znajdują się informacje o uczelni, jej misji, strukturze, kierunkach kształcenia, informacje o pracy dziekanatu, plany zajęć, publikacje, biuro karier itd.

W budynku głównym administracyjno-dydaktycznym nie ma udogodnień umożliwiających poruszanie się osób niepełnosprawnych. Budynek nie jest przystosowany; wąskie korytarze, strome schody, małe pomieszczenia, wąskie przejścia także w sali wykładowej, brak windy, toalet z urządzeniami dla osób niepełnosprawnych itp.

Uchwałą nr 2/06 z posiedzenia Senatu dnia 22 kwietnia 2006 roku zatwierdzono regulamin praktyk studenckich i programy praktyk zawodowych na poszczególnych specjalnościach. Zgodnie z zatwierdzonym planem praktyk student na kierunku pedagogika – studia niestacjonarne I stopnia, zobowiązany jest do odbycia 8 tygodniowej praktyki pedagogicznej w dowolnie wybranej placówce opiekuńczo-wychowawczej, profilaktycznej, resocjalizacyjnej, terapeutycznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych a w przypadku specjalności: Edukacja Obronna i Bezpieczeństwo Publiczne w instytucji typu Wojsko, Policja, Straż Gminna, Pożarna, Urzędy.

Wykaz instytucji zatwierdzony przez Pełnomocnika Rektora ds. praktyk studenckich wprowadza rozróżnienie placówek w zależności od realizowanej specjalności adekwatnie do założonych efektów kształcenia

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: **znacząco**

Baza dydaktyczna choć pozwala na realizację procesu kształcenia odbiega od standardów przyjętych w uczelniach akademickich. Sale, w których prowadzone są wykłady dla dużych grup studentów nie są wyposażone w wygodne stoły i krzesła a ogólna estetyka pomieszczenia może utrudniać pracę i koncentrację studentów na realizowanych treściach kształcenia. Infrastruktura dydaktyczna nie pozwala na podjęcie studiów przez studentów niepełnosprawnych.

## 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Koszalińska Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych włącza się w badania naukowe niemal od samego początku istnienia uczelni tj. od 2005. W tym czasie podjęto się realizacji projektu dotyczącego badań nad poczuciem bezpieczeństwa mieszkańców miasta Koszalina. Aktualnie w realizację projektu zaangażowany jest zespół, w skład którego wchodzi pracownicy naukowo-dydaktyczni uczelni oraz studenci.

Kolejny projekt badawczy dotyczył ***Socjokulturowej identyfikacji zjawiska nielegalnej imigracji do Unii Europejskiej*** Koncepcja badań została opracowana na początku 2006 roku z inicjatywy i pod naukowym kierownictwem pracownika uczelni. Celem projektu było gromadzenie i statystyczna analiza danych o nielegalnej imigracji, stworzenie sieci ekspertów w zakresie socjokulturowej identyfikacji nielegalnych imigrantów, systemu realizacji socjokulturowej identyfikacji nielegalnych imigrantów oraz intensyfikacja wspólnych działań i współpracy w zakresie wymiany najlepszych praktyk, wymiany informacji o nielegalnej imigracji. Projekt adresowany jest do służb policyjnych i granicznych oraz urzędów wymiaru sprawiedliwości Czech, Słowacji i Polski. Założenia projektu zaprezentowano w Biurze Promocji Polskiej Akademii Nauk w Brukseli (PolSCA) w ramach spotkania Intelligent Surveillance Detection of Dangerous, w dniu 04 kwietnia 2008 roku. Aktualnie badania nie są realizowane (obecnie są w trakcie przejęcia przez inną osobę zatrudnioną na uczelni).

W 2006 roku kolejna osoba podjęła się kierownictwa naukowego projektu badań empirycznych ***Wartości uznawane aktualnie przez nauczycieli i młodzież ze zróżnicowanych poziomów edukacyjnych w Polsce***. Pierwszy etap tych badań został zakończony na początku 2008 roku, a obszerny raport został opublikowany w numerze trzecim „Zeszytów Naukowych Koszalińskiej Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych w Koszalinie”.

W realizowanych badaniach nie odnotowano udziału studentów.

Uczelnia zorganizowała dwie konferencje naukowe o zasięgu regionalnym, które nawiązują do realizowanego kierunku studiów i specjalności na temat:

1. *„Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w polskim systemie oświatowo – wychowawczym. Próba syntezy i określenia perspektyw”.* (maj 2008 r)

2. *Analiza przemian polityczno-społecznych i ekonomicznych w Polsce po 1989 roku (maj 2010)* Honorowy patronat nad konferencją objął w imieniu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej jego Marszałek.

Uczelnia od 01.06.2012 r. jest liderem projektu innowacyjnego współfinansowanego przez Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Obszarem zainteresowania jest priorytet VI – Rynek pracy otwarty dla wszystkich; projekt pt.: *„Biofeedback szansą na aktywizację osób 50+”*. Między innymi, celem realizowanego projektu jest zainicjowanie dyskursu naukowego środowiska akademickiego z przedstawicielami instytucji rynku pracy i pracodawców.

Wyniki prowadzonych przez pracowników uczelni badań, raportów publikowane są od 2008 systematycznie, w Zeszytach Naukowych Koszalińskiej Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych - w półroczniku o nakładzie ok 200 sztuk.

W „Zeszytach...” publikowane są recenzowane materiały o charakterze interdyscyplinarnym, obejmujące nauki pedagogiczne, psychologiczne, społeczne, filozoficzne, medyczne i prawne. W centrum ich uwagi znajdują się problemy społeczne, działania wspierające i pomocowe. Struktura Zeszytów obejmuje: „Artykuły i rozprawy” „Prace badawcze”, „Doniesienia z praktyki”, „Recenzje i polemiki, przegląd czasopism”, „Sprawozdania, komunikaty, kronika” . „Zeszyty” w komplecie znajdują się w bibliotece Uczelni do dyspozycji studentów

Inną inicjatywą naukową jest opublikowanie przez pracownika uczelni monografii pt. *„Rodzina małą ojczyzną aksjologiczną”* Wyd. KWSNH, Koszalin 2012. Autor prowadzi wykłady z pedagogiki społecznej.

Pięcioro pracowników naukowo-dydaktycznych KWSNH realizujących przedmioty na kierunku pedagogika, aktywnie uczestniczyło w konferencjach naukowych organizowanych przez różne ośrodki akademickie w Polsce i na Ukrainie.

Czworo pracowników, asystentów uzyskało wsparcie finansowe przy realizacji przewodu doktorskiego. (dwa wypromowane, dwa w trakcie realizacji)

W uczelni nie ma wydzielonej kwoty na badania naukowe, nie ma też kryteriów ubiegania się o takie środki. O przyznaniu pieniędzy na badania, publikacje, udział w konferencjach naukowych, na awanse naukowe decyduje indywidualnie kanclerz uczelni.

### **Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego<sup>3</sup> znacząco**

Realizowane projekty badawcze, w tym projekt z EFS, organizacja dwóch pedagogicznych konferencji naukowych, uczestnictwo pięciorga pracowników w konferencjach, a przede wszystkim zaangażowanie organizacyjne i finansowe uczelni w systematyczne i co ważne terminowe publikowanie Zeszytów Naukowych Koszalińskiej Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych wskazuje na znaczące **wypełnianie zadań związanych z prowadzeniem badań naukowych przez ocenianą jednostkę, która realizuje studia II stopnia na kierunku pedagogika**. Brak istotnych badań zespołowych w Uczelni obniża ocenę tego kryterium.

### **7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię**

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów;

Uczelnia przyjmuje na pierwszy stopień studiów wszystkich zainteresowanych posiadających świadectwo maturalne.

Na studia drugiego stopnia również przyjmowani są wszyscy chętni posiadający ukończone studia pierwszego stopnia.

Do roku 2012 dla studentów nieposiadających przygotowania pedagogicznego zakłada się realizację różnic programowych. Nie opracowano jednak systemu i procedur uzupełniania tych różnic, decyzje były podejmowane arbitralnie przez dziekana wydziału. Nie ma też dokumentacji jak wyglądało uzupełnianie tych różnic. Uczelnia wyjaśniała, że były to przypadki incydentalne. Od roku 2012 zmieniono zasady rekrutacji na drugi stopień. Uchwałą Senatu Nr 1 z dnia 27 czerwca 2012 roku ustalono, iż na studia drugiego stopnia osoby nieposiadające stopnia licencjata z przygotowaniem pedagogicznym mogą zostać przyjmowane tylko na specjalność pedagogika ogólna. Na tej specjalności studenci otrzymują przygotowanie pedagogiczne. Na pozostałe specjalności przyjmowane są osoby tylko z przygotowaniem pedagogicznym. Tę zmianę należy ocenić pozytywnie w kontekście procesu rekrutacyjnego oraz możliwości pogłębiania efektów kształcenia na drugim stopniu studiów.

Rekrutacja studentów zarówno na pierwszy jak i drugi stopień studiów nie zawiera żadnych elementów dyskryminujących, uwzględnia zasadę równych szans i jest przejrzysta.

- 2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;

Studenci uważają, że studia na kierunku pedagogika w Koszalińskiej Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych wymagają od nich znaczącego nakładu pracy. Uznali, że punktacja ECTS dość dobrze oddaje niezbędny czas do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Sekwencja przedmiotów w opinii studentów jest prawidłowa. Ponadto stwierdzili, że każdy kolejny etap kształcenia wymaga co najmniej dobrego opanowania materiału wcześniejszego etapu.

Wymagania w ocenie studentów są wystandaryzowane. Także system oceny osiągnięć studentów zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen. Procedury walidacji są określane podczas pierwszych zajęć w semestrze, a następnie są skrupulatnie przestrzegane.

- 3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;

Międzynarodowa i krajowa wymiana studentów nie istnieje na ocenianym kierunku. Przyczyny są całkowicie typowe dla studentów niestacjonarnych. Większość z nich posiada stałe zobowiązanie pracy lub rodzinę, przez co nie posiadają technicznie możliwości wyjazdu w ramach programu wymiany. Uczelnia, znając te przyczyny, nie prowadzi aktywnej polityki zachęcającej do uczestnictwa w wymianie.

- 4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiąganiu założonych efektów kształcenia.

Opieka dydaktyczna sprawowana przez nauczycieli akademickich nie podlega ze strony studentów żadnym zastrzeżeniom. Praca dziekanatu została także bardzo wysoko oceniona przez studentów, jednakże sprawa częstych zmian harmonogramów zjazdów powoduje niezadowolenie studentów. Istnieje możliwość, że zmiany wprowadzane przez Uczelnię w harmonogramie zjazdów, są powodowane przez czynniki zewnętrzne, niezależne od Uczelni.

Studenci są motywowani do nauki przede wszystkim przez samych siebie. Osoby podejmujące studia na KWSNH są silnie zdeterminowane, by podnieść swoje kwalifikacje zawodowe. Oczywiście istnieją silne motywatory ze strony Uczelni jak np. stypendia rektorskie dla najlepszych studentów, czy możliwość wzięcia aktywnego udziału w konferencjach tematycznych.

Studenci pedagogiki KWSNH podczas spotkania określili nauczycieli akademickich jako wybitne postacie, wyróżniające się wiedzą, życzliwością i zrozumieniem w podejściu do studentów oraz wysoką kulturą osobistą. Studenci określili ich jako wzór do naśladowania. Jest to także silny motywator do osiągania coraz lepszych wyników kształcenia.

W wizytowanej jednostce proces przyznawania świadczeń pomocy materialnej w zakresie stypendiów socjalnych funkcjonuje w sposób prawidłowy. Decyzje w indywidualnych sprawach studenckich konstruowane są zgodnie z artykułami kodeksu postępowania administracyjnego. Wypłata świadczeń odbywa się bez zbędnych opóźnień.

Studenci KWSNH są bardzo zadowoleni z wyboru Uczelni, którego dokonali. Uważają, że wysokie wymagania stawiane przez nauczycieli akademickich przekładają się na wysoki poziom ich kwalifikacji zawodowych, uzyskiwanych w trakcie studiów. Ponadto Uczelnia prowadzi otwarty dialog ze studentami we wszystkich kwestiach koegzystencji środowisk akademickich.

#### **Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego<sup>4</sup> w pełni**

##### **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych**

##### **1) System rekrutacji studentów jest przejrzysty i nie zawiera elementów dyskryminujących.**

Od roku 2012 zmieniono zasady rekrutacji na drugi stopień. Uchwałą Senatu Nr 1 z dnia 27 czerwca 2012 roku ustalono, iż na studia drugiego stopnia osoby nieposiadające stopnia licencjata z przygotowaniem pedagogicznym mogą zostać przyjmowane tylko na specjalność pedagogika ogólna. Na tej specjalności studenci otrzymują przygotowanie pedagogiczne. Na pozostałe specjalności przyjmowane są osoby tylko z przygotowaniem pedagogicznym. Tę zmianę należy ocenić pozytywnie w kontekście procesu rekrutacyjnego oraz możliwości pogłębiania efektów kształcenia na drugim stopniu studiów.

**2) System oceny osiągnięć studentów jest dla nich przejrzysty i nie budzi zastrzeżeń. Procedury weryfikacji i obszary podlegające ocenianiu są jasno i wyraźnie określone. Punktacja ECTS nie budzi większych zastrzeżeń.**

**3) Wymiana międzynarodowa i krajowa nie jest prowadzona z powodu niskiego zainteresowania studentów.**

**4) Opieka Uczelni nad studentem jest bardzo dobra, zwłaszcza naukowo-dydaktyczna, która zasługuje na szczególną pochwałę ze względu na wytworzenie u studentów chęci naśladowania nauczycieli akademickich w ich postawie moralnej i społecznej. Ponadto system stypendialny jest zorientowany na osiąganie wysokich wyników naukowych. Opieka socjalna także nie budzi żadnych zastrzeżeń, jest ona realizowana zgodnie z wymogami ustawowymi. Uczelnia technicznie umożliwia realizację założonych efektów kształcenia.**

#### **Kryterium 8. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia**

8.1). Ocena działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Ocena przejrzystości struktury zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów, a także systematyczności i kompleksowości przeprowadzanych ocen i analiz osiąganych efektów kształcenia, stanowiących podstawę doskonalenia programu kształcenia tj. efektów kształcenia, programu studiów oraz metod jego realizacji;

Jednym z ważniejszych etapów w Koszalińskiej Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych było stworzenie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz mechanizmów jego monitorowania i doskonalenia. Uchwałą Senatu (.....) określono cele, metody i instrumenty oceny jakości procesu dydaktycznego. Zasadnicze cele tego Systemu

to: stałe monitorowanie i podnoszenie jakości kształcenia, podniesienie rangi pracy dydaktycznej, tworzenie jednoznacznych procedur oceny metod i warunków kształcenia oraz programów studiów uwzględniających systemy stosowane w innych krajach, zwiększenie mobilności studentów w kraju i za granicą oraz informowanie społeczeństwa, w tym w szczególności uczniów szkół średnich, kandydatów na studia, pracodawców oraz władz różnych szczebli o jakości kształcenia i poziomie wykształcenia absolwentów.

Głównymi elementami USZJK powinny być z założenia oceny tematów prac dyplomowych, hospitacje zajęć dydaktycznych, wdrożenie systemu antyplagiatowego, nadzór nad zmianami w planach studiów, ankieta studencka dotycząca oceny zajęć dydaktycznych oraz bieżąca kontrola i nadzór na przebiegiem procesu kształcenia.

Uchwałą nr 3 z posiedzenia Senatu KWSNH, w dniu 22 listopada 2008 roku powołano trzyosobową Komisję ds. jakości kształcenia. Pierwsze protokoły z posiedzeń komisji z dnia 7 kwietnia 2008 wskazują na prace związane z zatwierdzeniem tematów prac dyplomowych. Decyzją Senatu z dnia 21 listopada 2011 r. ustalono szerszy skład komisji którą tworzą przewodniczący, Rektor, dziekan Wydziału. Stały skład, regulamin i harmonogram działań WSZJK zatwierdzono Uchwałą Senatu nr 12 z dnia 17 grudnia 2011 r.

Z zapisów Uchwały wynika, że „zasadniczym celem **Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Koszalińskiej Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych** jest:

- określenie polityki jakości kształcenia w KWSNH (opracowuje cele i strategię zapewnienia jakości kształcenia);
- określenie procedur zapewnienia jakości kształcenia;
- określenie zasad zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programów nauczania i ich efektów;
- monitorowanie i dokonywanie okresowego przeglądu i oceny tematów prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) w podstawowej jednostce organizacyjnej uczelni;
- monitorowanie zasad oceniania studentów uwzględniając konieczność konsekwentnego stosowania kryteriów, przepisów i procedur przyjętych w uczelni.

Komisja nie ma stałych terminów spotkań. Według informacji jej przewodniczącego, Komisja pracuje według zgłaszanych potrzeb nie rzadziej jednak niż dwa razy w roku, szczególnie intensywnie Komisja pracowała w roku 2012.

Efektom pracy Komisji jest: przyjęcie wzorca sylabusu do przedmiotu (28 IX 2008); przyjęcie zmian w planach studiów na kierunku: Pedagogika specjalność edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne nabór X 2009 (14 III 2009); zatwierdzenie zmiany w planach studiów (nabór II 2010) (09 IX 2010); opracowanie ewaluacji protokołów zaliczeniowych i egzaminacyjnych (11 X 2010) wydanie decyzji dotyczącej odbywania zajęć poza budynkiem uczelni (21 X 2010); dokonanie oceny nauczycieli akademickich wg przyjętego kwestionariusza (16 grudnia 2010). Uczelnia gromadzi dokumentację z posiedzeń komisji, choć poszczególne decyzje Komisji są bardzo lakoniczne.

W dokumentacji istnieją dowody pozwalające na stwierdzenie, że zastosowano wskazane przez Komisję WSZJK narzędzia dotyczące jakości kształcenia. Należą do nich:

#### **ankiety studenckie**

W jednostce **nie prowadzi się systematycznej ewaluacji zajęć**, możliwa jest dodatkowa ocena na wniosek studentów lub pracownika. Ocenę kształcenia Uczelnia przeprowadza w oparciu o *Kwestionariusz Ankiety*. Studenci oceniają: *Warunki studiowania; ocenę prowadzonych zajęć; organizację procesu studiów; wyposażenie uczelni*. Wyniki zebranego

materiału z ewaluacji są dostępne w dziekanacie Uczelni lub udostępniane na prośbę zainteresowanych pracowników i studentów.

### **Regulamin i Kwestionariusz oceny nauczycieli akademickich.**

Komisja opracowała *Regulamin Oceny Nauczycieli Akademickich* w którym szczegółowo określiła procedurę oceny oraz kryteria punktowe okresowej oceny. Załącznik do regulaminu stanowi *Kwestionariusz Oceny*. Pracownik ma prawo do zaznajomienia się z wynikami jego okresowej oceny.

Ekspert zauważa, że wyniki przeprowadzanych ocen nie były przedmiotem analizy Rady Wydziału czy Senatu, nie posłużyły również do jakichkolwiek rozmów z nauczycielami (brak dokumentacji w tej sprawie)

### **Regulamin i arkusz hospitacji zajęć dydaktycznych**

Regulamin opracowany w roku akad. 2007/2008 m.in. przewiduje, że hospitacje zajęć nauczycieli akademickich ze stażem pracy krótszym niż 5 lat, i doktorantów przeprowadza się raz do roku. Innych nauczycieli akademickich hospituje się w związku z „sytuacją niepokojącą”, przez którą rozumie się zgłoszenie pisemne bądź ustne „złe” wyniki ankiety oraz wszelkie inne sprawy docierające do Komisji Jakości o niewłaściwej jakości prowadzonych zajęć. Do regulaminu dołączony jest arkusz hospitacji zajęć dydaktycznych. W Uczelni hospitacje zajęć prowadzone są doraźnie w razie niepokojących sygnałów od Studentów lub na wniosek pracownika.

WZJK nie obejmuje weryfikacji kształcenia.

Nie istnieją procedury kontroli i ewaluacji modułowych weryfikacji koncepcji kształcenia. Przykładem jest jednorodność ocen na protokołach zaliczeń z przedmiotu; Pedagogika

Ogólna, zaliczenie na ocenę -18 ocen bdb, 247 dobrych; Współczesne Koncepcje Filozofii i Etyki 242 - bdb ; Andragogika zaliczenie na ocenę – Współczesne Problemy Socjologii egzamin 233 – bdb.

Stan ten świadczy o braku faktycznej weryfikacji efektów kształcenia na tych przedmiotach.

### **Regulamin dyplomowania**

Regulamin dyplomowania obowiązuje od dnia 01 VI 2008 roku wraz z późniejszymi zmianami dokonanymi w 2010 oraz 2012 roku.

Komisja WSZJK zatwierdza wykaz studentów i przypisanych im tytułów prac dyplomowych. Zatwierdzanie tematów dokonywane jest z reguły w miesiącu marcu, bądź kwietniu.

Listę promotorów przypisanych do danej specjalności określa dziekan. Analiza wykazu przydziału wskazuje na nieprawidłowości w których jedna osoba prowadzi bardzo dużą grupę seminarzystów - np. jedna osoba w roku akad. 2009/2010 prowadziła 40 prac, 2010/2011 – 38, a w roku akad. 2011/2012 aż 57 prac dyplomowych. Podobnie jedna osoba w roku akad. 2009/2010 recenzowała 39 prac, w roku 2010/2011 -81, roku 2011/2012 – 24; łącznie w trzech latach zrecenzowała 144 prace ; kolejne osoby w roku akad. 2011/2012 recenzowały 31 prac; 22 prac, 25 prac.

Wykaz studentów i tytułów prac w większości nie jest podpisany przez prowadzących seminaria dyplomowe i magisterskie. W dokumentacji stwierdzono takie wykazy od, które

zawierały wyłącznie listę seminarzystów, bez tytułów prac dyplomowych. Brak też protokołu oceniającego zgłoszone tematy prac, brak uwag do zgłoszonych tematów.

Zastrzeżenie budzi przyjęcie niektórych tytułów prac: *Znaczenie misji wojskowych w kształtowaniu wizerunku współczesnego żołnierza; Wychowanie obronne młodzieży i ich samoocena; Problematyka bezpieczeństwa morskiego w działalności wychowawczej szkoły podstawowej; Wpływ alkoholu na przestępczość w środowisku wiejskim;*

Praca składana jest wraz z płytą CD w dziekanacie i poddawana sprawdzeniu systemem antyplagiatowym - „Plagiat. pl”. Poza recenzją promotora i wybranego recenzenta Ekspert nie stwierdził działania WSZJK w odniesieniu do weryfikacji tematów prac dyplomowych. Komisja nie zakwestionowała w swojej pracy żadnego z tematów pracy dyplomowej uznała także przyjęcie list na których poza nazwiskiem brak wpisu tematu pracy. Komisja ds. Jakości Kształcenia nie przeprowadzała wyrywkowej oceny złożonych, czy też już obronionych prac dyplomowych.

W celu pozyskania opinii o losach zawodowych absolwentów opracowano *Kwestionariusz badania losów zawodowych absolwentów*. Z opracowanego pierwszego raportu z badań przeprowadzonych wśród absolwentów, którzy pracę dyplomową obronili do 20 grudnia 2012 roku wynika, że prowadzone będą cykliczne badania losów absolwentów uczelni. Cykliczność zakłada ich powtarzalność w okresach pięcioletnich od momentu zakończenia nauki w KWSNH.

Z dokumentacji Uczelni wynika, że w badaniach wzięło udział 65 absolwentów Uczelni, w tym także kierunku administracja. Wyniki zostały opracowane „w dokumencie” Losy zawodowe Absolwentów KWSNH Studia I stopnia 2012. Raport z badań.

**Przygotowana i przeprowadzona ankieta w żaden sposób nie zbiera opinii o programie nauczania, kadrze dydaktycznej, organizacji i warunkach procesu kształcenia oraz osiągniętych efektach edukacji.**

Jedynym praktykowanym sposobem upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia jest przekazywanie nauczycielom akademickim wyników oceny ich pracy dokonywanej przez studentów. Informacja taka przekazywana jest tuż przed dokonywaniem oceny osiągnięć i dorobku nauczyciela akademickiego

Sposoby upowszechniania efektów kształcenia determinowane są małą liczbą studentów. Studenci dowiadują się bezpośrednio od prowadzącego o uzyskanym wyniku. W przypadkach egzaminów pisemnych, wyniki przekazywane są także przez wykładowcę studentom. Nie jest praktykowane zamieszczanie ich na stronie internetowej,

8.2). Ocena udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia i działań podejmowanych przez jednostkę, mających aktywizować uczestników i beneficjentów procesu kształcenia do podnoszenia jego jakości.

Na ocenianym kierunku istnieją działania zmierzające do włączenia interesariuszy zewnętrznych, wewnętrznych do projektowania procesu kształcenia. Brakuje jednak dokumentacji kompleksowego i całościowego analiz programowego kształcenia oraz oceny, wszystkich efektów kształcenia nabywanych przez absolwentów ocenianego kierunku.

W tym senesie należy uznać , że interesariusze zewnętrzni tylko częściowo angażują się w proces doskonalenia efektów kształcenia na ocenianym kierunku,

Z rozmów prowadzonych z pracownikami uczelni (podczas spotkania ogólnego z przedstawicielami PKA) wynika, że poza wkładem w przygotowanie programu zajęć-sylabusa przedmiotu, pracownicy nie są włączani do dyskusji i prac nad efektami kształcenia, nie uczestniczą w tych pracach studenci Uczelni.

- Ocena roli przedstawicieli studentów w organach kolegialnych uczelni/jednostki oraz przedstawicieli Parlamentu Studentów RP w procesie zwiększania świadomego wpływu studentów na jakość kształcenia, optymalizację osiąganych efektów kształcenia i ich dostosowywanie do aktualnego poziomu wiedzy i wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy.

Na podstawie analizy przedstawionej dokumentacji stwierdzono, że skład Senatu nie odpowiada wymogom określonym w art. 61 ust. 3 ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym.

Studenci nie są włączani w struktury decyzyjne w obszarze zapewniania jakości kształcenia, nie są członkami Zespołu ds. jakości kształcenia. Wynika to z jednej strony z braku zainteresowania studentów taką działalnością, z drugiej - z nie włączenia przedstawicieli studentów do udziału w zespołach tworzących strukturę WSZJK.

Uczelnia, przed dokonaniem oceny pracownika przeprowadza wśród studentów ankietyzację dotyczącą oceny nauczycieli akademickich. Za pomocą kwestionariuszy ankietowych studenci mogą ocenić przygotowanie prowadzącego do zajęć, sposób przekazywania wiedzy oraz nastawienie do studentów.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

| Zakładane efekty kształcenia | Program i plan studiów | Kadra | Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka | Działalność naukowa | Działalność międzynarodowa | Organizacja kształcenia |
|------------------------------|------------------------|-------|---------------------------------------|---------------------|----------------------------|-------------------------|
| Wiedza                       | X/-                    | X     | X/-                                   | X/-                 | -                          | X/-                     |
| umiejętności                 | X/-                    | X     | X/-                                   | X/-                 | -                          | X/-                     |
| kompetencje społeczne        | X/-                    | X     | X/-                                   | X/-                 | -                          | X/-                     |

**+** - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

**+/-** - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

**-** - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

**Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego<sup>3</sup> częściowo**

### Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) W Koszalińskiej Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych powołano Komisję ds. Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, która opracowała: *Regulamin Oceny Nauczycieli Akademickich, Regulamin i arkusz hospitacji zajęć dydaktycznych, Regulamin dyplomowania, Kwestionariusz badania losów zawodowych absolwentów*. Przygotowano więc podstawy do podnoszenia jakości kształcenia w Uczelni. Dotychczasowa, praktyka wskazuje jednak, że jeszcze nie wdrożono w pełni poszczególnych działań opisanych w przyjętych regulaminach: hospitacje zajęć prowadzone są jedynie doraźnie w razie niepokojących sygnałów od Studentów lub na wniosek pracownika. Nie istnieją procedury kontroli i ewaluacji modułowych weryfikacji koncepcji kształcenia. Komisja ds. Jakości Kształcenia nie przeprowadza wyrywkowej oceny złożonych, czy też już obronionych prac dyplomowych.
- 2) Pracownicy nie są włączani do dyskusji i prac nad efektami kształcenia, nie uczestniczą w tych pracach studenci Uczelni. Studenci i interesariusze zewnętrzni nie są włączani w struktury decyzyjne w obszarze zapewniania jakości kształcenia, nie są członkami Zespołu ds. jakości kształcenia. Interesariusze zewnętrzni konsultują jedynie sprawy programowe.

## 9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

| L.p. | Kryterium                                             | Stopień spełnienia kryterium |         |          |           |                 |
|------|-------------------------------------------------------|------------------------------|---------|----------|-----------|-----------------|
|      |                                                       | wyróżniająco                 | w pełni | znacząco | Częściowo | niedostatecznie |
| 1    | koncepcja rozwoju kierunku                            |                              |         | X        |           |                 |
| 2    | cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji |                              |         |          | x         |                 |
| 3    | program studiów                                       |                              |         | X        |           |                 |
| 4    | zasoby kadrowe                                        |                              | X       |          |           |                 |
| 5    | infrastruktura dydaktyczna                            |                              |         | X        |           |                 |

|   |                                                  |  |   |   |   |  |
|---|--------------------------------------------------|--|---|---|---|--|
| 6 | prowadzenie badań naukowych <sup>3</sup>         |  |   | X |   |  |
| 7 | system wsparcia studentów w procesie uczenia się |  | X |   |   |  |
| 8 | wewnętrzny system zapewnienia jakości            |  |   |   | X |  |

W ocenianej jednostce, na kierunku pedagogika możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz zapewnienie wysokiej jakości kształcenia może być problematyczne. Obszarem ocenianym w pełni pozytywnie i nie wzbudzającym zastrzeżeń jest dobra kadra i zapewnienie minimum kadrowego dla wizytowanego kierunku. W pełni zostało ocenione też wsparcie studentów przez uczelnię. Pozytywnie należy ocenić też przyjętą misję i strategię Uczelni, jak i współpracę z interesariuszami zewnętrznym.

Poważne zastrzeżenia budzi natomiast:

- Koncepcja kształcenia dla kierunku pedagogika~~–~~, a w szczególności realizacja specjalności „Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne”,
- Analiza matrycy efektów kształcenia wskazuje, że niektóre efekty kierunkowe nie znajdują pokrycia w efektach przewidzianych do realizacji na poszczególnych specjalnościach, a zatem nie mogą być osiągnięte. Wiele efektów kształcenia przewidzianych do realizacji w ramach przedmiotów specjalnościowych na specjalności edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne jest niezgodnych z wzorcowymi efektami dla kierunku pedagogika, przyjętymi przez Uczelnię. Brak efektów kształcenia dla praktyk zawodowych.
- Bardzo niski poziom prac dyplomowych i nieskuteczna procedura weryfikowania oryginalności prac
- Nowy program studiów opracowany według KRK nie gwarantuje osiągnięcia pojedynczych efektów kształcenia na specjalności pedagogika resocjalizacyjna i pedagogika opiekuńczo-wychowawczej.
- Niewłaściwy przydział punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów,
- Niski poziom wyposażenia sal dydaktycznych
- Istotne braki w funkcjonowaniu WSZJK, w tym brak faktycznie funkcjonujących mechanizmów i procedur ewaluacyjnych, brak mechanizmów weryfikujących proces dyplomowania. W dwóch przypadkach w ocenianych pracach poprzez analizę systemem „antyplagiat” stwierdzono niesamodzielność pracy magisterskiej. Z trzech prac powstałych w ramach specjalności „Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne”, dwie nie posiadały absolutnie żadnych treści pedagogicznych, trzecia została oceniana niedostatecznie. Spośród 15 ocenianych prac, sześć eksperci ocenili niedostatecznie. Z pracami nie posiadającymi treści

<sup>3</sup> Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

pedagogicznych oznacza to, że ponad 50% ocenianych prac dyplomowych na wizytowanym kierunku nie spełnia podstawowych kryteriów pracy dyplomowej.

W celu usunięcia w/w nieprawidłowości zaleca się:

- Podjęcie decyzji o wygaszeniu specjalności „Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne” na kierunku Pedagogika
- Poprawienie matryc efektów kształcenia i programów zgodnie z KRK
- Doposażenie sal dydaktycznych
- Opracowanie i wdrożenia elementów ewaluacyjnych WSZJK, w tym w szczególności procedur oceny pracowników, hospitacji zajęć oraz procesu dyplomowania.
- Poprawę jakości prac dyplomowych, oraz zwiększenie skuteczności procedury antyplagiatowej.

W odpowiedzi na raport powizytacyjny Uczelnia przedstawiła wyjaśnienia pozwalające podnieść ocenę kryterium 2 i 8 na „znacząco”

|   |                                                       |  |  |   |  |  |
|---|-------------------------------------------------------|--|--|---|--|--|
| 2 | cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji |  |  | X |  |  |
| 8 | wewnętrzny system zapewnienia jakości                 |  |  | X |  |  |